

UNIVERZITET CRNE GORE
MUZIČKA AKADEMIJA

DRUGI MEĐUNARODNI SIMPOZIJUM
IZ OBLASTI MUZIČKE PEDAGOGIJE – SIMPED

THE SECOND INTERNATIONAL SYMPOSIUM
ON MUSIC PEDAGOGY – SIMPED

MUZIČKA PEDAGOGIJA

MUSIC PEDAGOGY

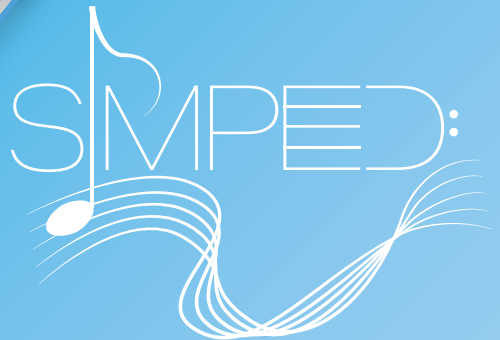
IZAZOV
INSPIRACIJA
I KREACIJA

CHALLENGE
INSPIRATION
AND CREATION

KNJIGA SAŽETAKA

BOOK OF ABSTRACTS

CETINJE, 8. i 9. april 2021.
CETINJE, 8th and 9th April 2021

UNIVERZITET CRNE GORE
MUZIČKA AKADEMIJA

Univerzitet Crne Gore University of Montenegro
Muzička akademija, Cetinje Music Academy, Cetinje

DRUGI MEĐUNARODNI SIMPOZIJUM
IZ OBLASTI MUZIČKE PEDAGOGIJE – SIMPED

THE SECOND INTERNATIONAL SYMPOSIUM
ON MUSIC PEDAGOGY – SIMPED

MUZIČKA MUSIC
PEDAGOGIJA PEDAGOGY

IZAZOV CHALLENGE
INSPIRACIJA INSPIRATION
I KREACIJA AND CREATION

KNJIGA BOOK OF
SAŽETAKA ABSTRACTS

Uredile | Edited by
VEDRANA MARKOVIĆ
JELENA MARTINOVIĆ-BOGOJEVIĆ

CETINJE, 8. i 9. april 2021.
CETINJE, 8th and 9th April 2021

ORGANIZATOR | ORGANISATION:

Muzička akademija Univerziteta Crne Gore | Music Academy,
University of Montenegro

DEKAN | DEAN

red. prof. mr Bojan Martinović

PREDSJEDAVALAČA SIMPOZIJUMA | CHAIR OF THE SYMPOSIUM:

doc. dr Vedrana Marković, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

PROGRAMSKI ODBOR | PROGRAM COMMITTEE:

PREDSJEDNICA | PRESIDENT: van. prof. dr Jelena Martinović-Bogojević,
Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora

red. prof. dr Ivana Drobni, Fakultet muzičke umetnosti,
Univerzitet umetnosti u Beogradu, Srbija

red. prof. dr Sibel Çoban Marmara Üniversitesi, Istanbul, Turska

vanr. prof. dr Branka Rotar Pance, Akademija za glasbo,
Univerzitet u Ljubljani, Slovenija

red. prof. mr Bojan Martinović, Muzička akademija,
Univerzitet Crne Gore, Crna Gora

doc. dr Vedrana Marković, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore,
Crna Gora

van. prof. dr Sabina Vidulin, Muzička akademija u Puli,
Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Hrvatska

doc. dr Gabriela Karin Konkol, Stanisław Moniuszko
Muzička akademija u Gdanjsku, Poljska

van. prof. dr Judit Váradi, Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar/
Fakultet muzičke umjetnosti, Debrecen, Mađarska

Karin Wagner, Ludwig van Beethoven Institute,
University of Music and Performing Arts, Vienna

CIP - Каталогизacija u publikaciji
Nacionalna biblioteka Crne Gore, Cetiње
ISBN 978-9940-9540-8-6
COBISS.CG-ID 17057540

ORGANIZACIONI ODBOR | ORGANIZATIONAL COMMITTEE:

prof. mr Bojan Martinović, predsjednik, Muzička akademija,
Univerzitet Crne Gore

prof. dr Jelena Martinović-Bogojević, Muzička akademija,
Univerzitet Crne Gore

doc. dr Vedrana Marković, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

prof. mr Žana Lekić, Muzička akademija, Univerzitet Crne Gore

van. prof. mr Nataša Popović, Muzička akademija,
Univerzitet Crne Gore

str. sar. mr Ana Perunović Ražnatović

viši str. sar. mr Aleksandra Knežević

POKROVITELJI | SPONSORS:

Univerzitet Crne Gore

UREDNIKE | EDITORS

dr Vedrana Marković

dr Jelena Martinović-Bogojević

DIZAJN I GRAFIČKO OBLIKOVANJE | GRAPHIC DESIGN AND DESIGN:

Svetlana Lola Miličković

IZDAVAČ | PUBLISHER

Muzička akademija, Cetinje | Music Academy, Cetinje

ZA IZDAVAČA | FOR PUBLISHER:

mr Bojan Martinović

dekan Muzičke akademije | Dean of the Music Academy

SADRŽAJ | CONTENTS

PLENARNA PREDAVANJA | KEYWORD LECTURES

GORDANA KARAN

METODIKA NASTAVE SOLFEĐA KAO TEORIJSKA I NORMATIVNA
MUZIČKO-PEDAGOŠKA DISCIPLINA. TAKSONOMIJA ELEMENATA NASTAVE
SOLFEDA | METHODOLOGY OF SOLFEGGIO TEACHING AS A THEORETICAL AND NORMATIVE
MUSIC-PEDAGOGICAL DISCIPLINE. TAXONOMY OF SOLFEGGIO TEACHING ELEMENTS.

KARIN WAGNER

SVIRANJE JE SAMO IGRA; EKSPERIMENTISANJE SA "IGRAMA" ĐERĐA KURTAGA |
"PLAYING – IS JUST PLAYING"; EXPERIMENTING WITH GYÖRGY KURTÁG: JÁTÉKOK (GAMES)
FOR PIANO

OPŠTA MUZIČKA PEDAGOGIJA GENERAL MUSIC PEDAGOGY

TOMISLAV CVRČIĆ, GORAN LAPAT, BLAŽENKA BAČLIJA SUŠIĆ

IZAZOVI GLAZBENOG OBRAZOVANJA S ASPEKTA INKLUZIJE SLABOVIDNOG
UČENIKA | CHALLENGES OF MUSIC EDUCATION FROM THE ASPECT OF INCLUSION
OF A VISUALLY IMPAIRED STUDENT

SNJEŽANA DOBROTA

STAVOVI UČITELJA PRIMARNOG OBRAZOVANJA PREMA INTERKULTURALNOM
GLAZBENOM OBRAZOVANJU | ATTITUDES OF PRIMARY EDUCATION TEACHERS
TOWARDS INTERCULTURAL MUSIC EDUCATION

TEA ĐORĐEVIĆ

OPEROSA AKADEMIJA I FESTIVAL – PLATFORMA ZA MLADE OPERSKE
UMJETNIKE | OPEROSA ACADEMIA AND FESTIVAL - THE PLATFORM FOR YOUNG
OPERA ARTISTS

JELENA MARTINOVIĆ-BOGOJEVIĆ, ADMIRA OSMANOVIĆ

PODSTICANJE KONSTRUKTIVIZMA KROZ INTERDISCIPLINARNOST
U MUZIČKOM OBRAZOVANJU | ENCOURAGING CONSTRUCTIVISM THROUGH
INTERDISCIPLINARITY IN MUSIC EDUCATION

ANA PERUNOVIĆ-RAŽNATOVIĆ

MODULACIJA PREKO UNISONA U TEORIJI, ANALITIČKOJ I PEDAGOŠKOJ PRAKSI |
A COMMON-TONE MODULATION IN THEORY, ANALYSIS AND EDUCATIONAL PRACTISE

BRANKA ROTAR PANCE

OBRAZOVANJE NASTAVNIKA MUZIKE U DIGITALNOM SVIJETU | MUSIC TEACHER EDUCATION
IN A DIGITAL WORLD

VESNA SVALINA

AKTIVNOST SLUŠANJA GLAZBE U NASTAVI GLAZBE U OSNOVNOJ ŠKOLI | MUSIC LISTENING
ACTIVITY IN ELEMENTARY SCHOOL MUSIC TEACHING

SABINA VIDULIN, ANA BUČKO

POTICANJE INTERKULTURALNOG DIJALOGA PUTEM GLAZBE: METODIČKI PRISTUP |
ENCOURAGING INTERCULTURAL DIALOGUE THROUGH MUSIC: A DIDACTICAL APPROACH

LJILJANA VOJKIĆ

UTICAJ KOMBINOVANE FUNKCIONALNE METODE ZORISLAVE VASILJEVIĆ NA UDŽBENIČKU
LITERATURU ZA PRVA ČETIRI RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE | IMPACT OF THE COMBINED
FUNCTIONAL METHOD CREATED BY ZORISLAVA VASILJEVIC ON THE TEXTBOOK LITERATURE
FOR THE FIRST FOUR YEARS OF PRIMARY SCHOOL

ANDRIJANA VUČETIĆ-OBADOVIĆ

MUZIČKE IGRE I ZNAČAJ NJIHOVE PRIMJENE U NASTAVI MUZIČKE KULTURE U NIŽIM
RAZREDIMA OSNOVNE ŠKOLE | MUSIC GAMES AND THE IMPORTANCE OF THEIR APPLICATION
IN THE TEACHING OF MUSIC CULTURE IN THE LOWER GRADES OF PRIMARY SCHOOL

MIRSADA ZEĆO, LEJLA SILADŽIĆ

ZVUČNE STIMULACIJE I STVARALAČKA IGRA | SOUND STIMULATION AND CREATIVE GAMES

MIRJANA S. ŽIVKOVIĆ

METODSKI POSTUPCI U OVLADAVANJU VOKALNE TEHNIKE U RADU SA STUDENTIMA
GLUME | METHODS OF MASTERING VOCAL TECHNIQUE IN WORKING WITH
STUDENTS OF ACTING

METODIKA NASTAVE SOLFEĐA SOLFEGGIO TEACHING METHODS

BRANKOVIĆ ALEKSANDRA

UPOTREBA SRPSKE NARODNE PESME U POČETNOM MUZIČKOM OPISMENJAVANJU
U NASTAVI SOLFEĐA | THE USE OF SERBIAN FOLK SONG IN THE INITIAL MUSICAL
LITERACY IN SOLFEGGIO TEACHING

JELENA CVETKOVIĆ-ČRVENICA

SOLFEDO – VIŠE OD IGRE | SOLFEGGIO – MORE THAN A GAME

IVANA DROBNI, VEDRANA MARKOVIĆ

GRAFIČKI DIZAJN NASTAVNE LITERATURE ZA SOLFEĐO | GRAPHICAL DESIGN OF
INSTRUCTIONAL LITERATURE FOR SOLFEGGIO

JELENA DUBLJEVIĆ

ZNAČAJ I IMPLEMENTACIJA MOTIVA U OKVIRU (METODIKE) NASTAVE
SOLFEDA | IMPORTANCE AND IMPLEMENTATION OF MOTIF WITHIN
SOLFEGGIO TEACHING

JELENA DUBLJEVIĆ, LJILJANA VOJKIĆ

PREDLOG KLASIFIKACIJE INSTRUKTIVNIH PRIMERA U LITERATURI ZA NASTAVU
SOLFEDA U SRBIJI U ODNOSU NA IZVOR NJIHOVE INSPIRACIJE | A PROPOSAL FOR THE
CLASSIFICATION OF INSTRUCTIONAL EXAMPLES IN TEACHING SOLFEGGIO IN SERBIA IN
REGARDS TO THE SOURCE OF THEIR INSPIRATION

DUŠAN ERAK

RITMIČKI DIKTAT U PRIRUČNICIMA SRPSKIH AUTORA PRIMJENJIVANIM U OSNOVNIM MUZ-
IČKIM ŠKOLAMA U BOSNI I HERCEGOVINI (1945–2007) | RHYTHMIC DICTATION
IN THE HANDBOOKS OF SERBIAN AUTHORS APPLIED IN ELEMENTARY MUSIC SCHOOLS
IN BOSNIA AND HERZEGOVINA (1945–2007)

IVANA HRPKA-VEŠKOVAC

UVOD U MUZIČKU PISMENOST – JEDAN POGLED NA RUSKA ISKUSTVA | AN INTRODUCTION
TO MUSIC LITERACY - ONE LOOK AT RUSSIAN EXPERIENCES

MILICA JOVANOVIĆ

ILUSTRACIJA I VIZUELIZACIJA U NASTAVI SOLFEĐA / ILLUSTRATION AND VISUALIZATION IN
SOLFEGGIO TEACHING

LIVIJA JOVČIĆ, ELIZABETA VIDICKI

PRIMENJENA HARMONIJA NA KLAVIRU – IZAZOV ZA BUDUĆE MUZIČKE PEDAGOGE / APPLIED HARMONY ON THE PIANO – A CHALLENGE FOR FUTURE MUSIC PEDAGOGUES

GORDANA KARAN, IVANA HRPKA-VEŠKOVAC

UVOD U PRAKTIČNU METODIKU NASTAVE SOLFEĐA | INTRODUCTION TO PRACTICAL METHODS OF TEACHING SOLFEGGIO

MARIJA KAPLAREVIĆ

ETAPE NASTAVNOG PROCESA U SOLFEĐU | STAGES OF TEACHING PROCESS IN AURAL SKILLS

VEDRANA MARKOVIĆ, ANDREA ĆOSO-PAMER

MUZIČKA BAJKA „BESANA ŠUMSKA NOĆ“ – KREACIJA I VANVREMENSKA INSPIRACIJA | MUSIC FAIRYTALE “SLEEPLESS NIGHT IN THE WOODS” – CREATION AND PERPETUAL INSPIRATION

MILENA SRDIĆ

MOGUĆNOSTI TRANSFERA RITMIČKIH VEŠTINA NA NASTAVU KAMERNE MUZIKE U OSNOVNOJ MUZIČKOJ ŠKOLI | POSSIBILITIES FOR TRANSFERRING RHYTHMIC SKILLS TO TEACHING CHAMBER MUSIC IN ELEMENTARY MUSIC SCHOOL

TIHANA ŠKOJO

AKTIVNOSTI GLAZBENOGA STVARALAŠTVA U NASTAVI SOLFEGGIA | MUSICAL-CREATIVE ACTIVITIES IN SOLFEGGIO TEACHING

DRAGANA TODOROVIĆ

VOKALNE MINIJATURE BORIVOJA POPOVIĆA | VOCAL MINIATURES BY BORIVOJE POPOVIĆ

METODIKA NASTAVE INSTRUMENTA INSTRUMENTAL TEACHING METHODS

VESNA IVKOV

METODIKA NASTAVE HARMONIKE MILANE BARAČKOV MALENICA | THE ACCORDION TEACHING METHODOLOGY OF MILANA BARAČKOV MALENICA

MARIJA MITROVIĆ

SAVREMENI PIJANIZAM I UPOTREBA NOVIH TEHNOLOGIJA – PUT KA PROMJENI PEDAGOŠKE PARADIGME | CONTEMPORARY PIANISM AND THE USE OF NEW TECHNOLOGIES - A WAY TO THE CHANGE OF THE PEDAGOGICAL PARADIGM

MIRNA SABLJAR

PEDAGOŠKE KOMPETENCIJE UČITELJA KLAVIRA ZA POUČAVANJE SVIRANJA NA PRIMARNOM STUPNJU GLAZBENOG OBRAZOVANJA | PEDAGOGIC COMPETENCES OF PIANO TEACHERS FOR TEACHING INSTRUMENT PLAYING ON AN ELEMENTARY LEVEL OF MUSIC EDUCATION

MILENA POPOVIĆ-SRDIĆ, ELIZABETA VIDICKI

IZVOĐAŠTVO ILI PEDAGOGIJA – IZBOR ILI NUŽNOST | PERFORMANCE OR PEDAGOGY – A CHOICE OR NECESSITY

PLENARNA
PREDAVANJA

KEYWORD
LECTURES

GORDANA KARAN

Univerzitet umetnosti u Beogradu

Fakultet muzičke umetnosti, Srbija

E-mail: karan.gordana@gmail.com

METODIKA NASTAVE SOLFEĐA KAO TEORIJSKA I NORMATIVNA MUZIČKO-PEDAGOŠKA DISCIPLINA. TAKSONOMIJA ELEMENATA NASTAVE SOLFEĐA

Iako relativno mlada muzičko-pedagoška disciplina metodika nastave solfeđa u Srbiji dosegla je zavidan razvojni nivo pre svega zahvaljujući dugotrajnom minucioznom radu i originalnim i specifičnim metodičkim postavkama dr Zorislave Vasiljević.

Kao teorijska i normativna muzičko-pedagoška disciplina sadrži definisan predmet proučavanja - muzičku pismenost. Put do nje kreće se od elementarnog muzičkog opismenjavanja učenika do rada na formiranju trajnog znanja i visoko razvijenih muzičkih sposobnosti i veština.

U okviru teorije ona definiše pojmove, pojave i zakonitosti učenja muzike kao i praktične zadatke nastavi. Tvorena je sistematizovanim skupom naučno dokazanih saznanja, proverenih u nastavi na svim nivoima sistemskog muzičkog obrazovanja. Primenljivost i efikasnost teorijskih saznanja se permanentno proverava u okviru nastave, smotri, godišnjih i prijemnih ispita.

U okviru savremene metodike nastave solfeđa u Srbiji definisani su materijalni zadaci nastave solfeđa (shvatiti, naučiti muziku), funkcionalni zadaci (formirati, razviti, usavršiti, uvežbavati, izgrađivati muzičke sposobnosti) i vaspitni zadaci (usvajanje vaspitnih vrednosti).

Savremena metodika nastave solfeđa u Srbiji tretira i pojmovnost muzičkog vaspitanja te njenu didaktičku zasnovanost i principijelnost. Oslanja se na utvrđena pedagoška pravila i didaktičke principe. Formiranim etapama nastavnog procesa, utvrđenim oblicima rada i metodičkom koncepcijom uklapa faktore koji deluju na učenje, pamćenje, izvođenje te i interpretaciju muzike.

Srpska metodika nastave solfeđa je otvoren sistem, sklona nadogradnji i promenama.

Kvantitet elemenata nastave solfeđa odražava višeslojnost i razgranatost njenih elemenata koji tvore metodiku nastave solfeđa kao kompleksnu, multilateralnu, slojevitou i složenu muzičko-pedagošku disciplinu. Elementi su u potpunoj simbiozi, interaktivni i uzročno-posledični.

KLJUČNE RIJEČI: Savremena metodika nastave solfeđa u Srbiji, Muzičko-pedagoška disciplina, Elementi nastave solfeđa

METHODOLOGY OF SOLFEGGIO TEACHING AS A THEORETICAL AND NORMATIVE MUSIC-PEDAGOGICAL DISCIPLINE. TAXONOMY OF SOLFEGGIO TEACHING ELEMENTS.

Although a relatively young music-pedagogical discipline, the methodology of solfeggio teaching in Serbia has reached an enviable level of development, primarily thanks to the long-lasting meticulous work and original and specific methodological settings of Prof. Zorislava Vasiljević, PhD.

As a theoretical and normative music-pedagogical discipline, it contains a defined subject of study - music literacy. The path to it ranges from elementary musical literacy of students, to work on the formation of lasting knowledge and highly developed musical abilities and skills.

Within the theory, it defines the concepts, phenomena and laws of learning music as well as the practical tasks of teaching. It is created by a systematized set of scientifically proven knowledge, tested in teaching at all levels of systematic music education. The applicability and efficiency of theoretical knowledge is permanently checked within the teaching, reviews, annual and entrance exams.

Within the modern methodology of solfeggio teaching in Serbia, the material tasks of teaching solfeggio (understand, learn ..., music), functional tasks (form, develop, improve, practice, build musical abilities) and educational tasks (adoption of educational values) are all defined.

The modern methodology of solfeggio teaching in Serbia also treats the conceptual nature of music education and its didactic basis and principledness. It relies on established pedagogical rules and didactic principles. With the formed stages of the teaching process, determined

forms of work and methodical conception, it fits the factors that affect learning, memory, performance and interpretation of music.

The Serbian methodology of solfeggio teaching is an open system, prone to upgrades and changes.

The quantity of solfeggio teaching elements reflects the multi-layered and branched nature of its elements that form the solfeggio teaching methodology as a complex, multilateral, layered and complex music-pedagogical discipline. The elements are in complete symbiosis, interactive and cause-and-effect.

KEY WORDS: Modern methodology of solfeggio teaching in Serbia, Music-pedagogical discipline, Solfeggio teaching elements.

KARIN WAGNER

Ludwig van Beethoven Institute
University of Music and Performing Arts, Vienna
E-mail: wagner-k@mdw.ac.at

**„PLAYING – IS JUST PLAYING“
EXPERIMENTING WITH GYÖRGY KURTÁG:
JÁTÉKOK (GAMES) FOR PIANO**

With his nine volumes of *Játékok* (Games) for piano György Kurtág (*1926) follows Béla Bartók's tradition in composing instructive, pedagogical pieces of highest artistic value. Neither does this series (ranging from short pieces for beginners to concert-literature) provide a piano tutor, nor does it simply stand as a collection of pieces. In Kurtág's own words it is "a possibility for experimenting": The *Játékok*-pieces are evolved from teaching experience, especially Volume I offers new paths for playful experimenting, having a "free" body without needless blockading tensions. Primarily intended as children's pieces, they encourage creative activity, stimulate the interpreter's identification with the musical material and facilitate a high level of self-awareness. Haptic and gestural piano-playing is characteristic for those pieces, that the composer called snapshots, a "musical diary", a workshop for his life or a kind of "notebook". Improvisation is the best way to get in touch with Kurtág's elements of piano technique – and improvisation will also lead to the signs of notation.

KEYWORDS: Kurtág, *Játékok*, improvisation, experimenting.

„SVIRANJE JE SAMO IGRA“ EKSPERIMENTISANJE SA *IGRAMA ĐERĐA KURTAGA*

Kroz devet svesaka zbirke kompozicija za klavir *Jatekok / Igre, Đerđ Kurtag* (1926) prati tradiciju Bela Bartoka u komponovanju instruktivnih pedagoških komada najviše umjetničke vrijednosti. Ova zbirka (koja sadrži kratke komade za početnike, ali i djela za koncertno izvođenje) ne predstavlja klavirski tutorijal, niti je samo zbirka komada. Prema Kurtagovim riječima, ona predstavlja „mogućnost za eksperimentisanje“. Komadi u „Igrama“ evoluiraju zavisno od nastavnikovog iskustva, a posebno prva sveska (Vol. I) otvara nove puteve za razigrano eksperimentisanje i posjedovanje „slobodnog“ tijela, bez tenzija koje nepotrebno stvaraju blokadu. Komadi, koji su prvenstveno namijenjeni djeci, podstiču kreativnu aktivnost, motivišu identifikaciju interpretatora sa muzičkim materijalom i omogućavaju razvijanje samosvjesnosti na visokom stupnju. Dodirno i gestikualno sviranje klavira karakteristično je za one komade koje kompozitor naziva „fotkama“, „muzičkim dnevnikom“, „radionicom života“ ili nekom vrstom „bilježnice“. Improvizacija je najbolji način da se ostvari kontakt s Kurtagovim elementima klavirske tehnike – improvizacija će takođe dovesti do tumačenja oznaka za notaciju.

KLJUČNE RIJEČI: Kurtag, *Jatekok / Igre*, improvizacija, eksperimentisanje.

OPŠTA
MUZIČKA PEDAGOGIJA
GENERAL
MUSIC PEDAGOGY

TOMISLAV CVRTILA

Sveučilište u Zagrebu
Učiteljski fakultet
Hrvatska
E-mail: tomislav.cvrtila@ufzg.hr

GORAN LAPAT

Sveučilište u Zagrebu
Učiteljski fakultet
Hrvatska
E-mail: goran.lapat@ufzg.hr

BLAŽENKA BAČLIJA SUŠIĆ

Sveučilište u Zagrebu
Učiteljski fakultet
Hrvatska
E-mail: blazenka.bacliijasusic@ufzg.hr

IZAZOVI GLAZBENOG OBRAZOVANJA S ASPEKTA INKLUZIJE SLABOVIDNOG UČENIKA

Polazeći od istraživanja inkluzivne prakse koja omogućava slabovidnim i slijepim učenicima učinkovito i neovisno učenje (Flavel, Lunn i Johnston, 2002), problem ovoga rada usmjeren je na duboko slabovidnog učenika (17 god.) u kontekstu glazbenog obrazovanja, točnije individualne nastave klavira. U okviru tromjesečne intrinzične studije slučaja, a koja ujedno predstavlja i preliminarnu pilot studiju, sudjelujućim promatranjem praćen je način participiranja i usvajanja glazbenih vještina i znanja slabovidnog učenika na individualnoj nastavi klavira. Kroz bilješke i videozapise pratio se način na koji učenik usvaja nove skladbe, vježba kod kuće te razvija slušno pamćenje i prostornu svijest o instrumentu.

Glavni cilj istraživanja bio je utvrditi način komunikacije između nastavnika i učenika tijekom nastave koji, za razliku od uobičajenog vizualnog pristupa učenju novih skladbi na temelju notnih zapisa, s obzirom na duljinu skladbi koje student izvodi, nije bio moguć.

Oslanjajući se na slušne i taktilne podražaje, tj. taktilno modeliranje, fizičko vođenje i demonstraciju tehnike (Downing i Chen, 2003) od

strane nastavnika, cilj je također bio istražiti je li oštećenje vida prepreka uspješnom stjecanju, pamćenju i izvođenju skladbe koju, s obzirom na njezinu složenost, nije moguće zabilježiti Braille glazbenim simbolima. Namjera je dakle bila istražiti koje alternativne strategije poučavanja nastavnik koristi kako bi slabovidnom učeniku pomogao u stjecanju potrebnih tehničkih vještina, ukazao na stilske značajke te odgovarajuću izražajnost prilikom izvođenja.

Zaključeno je da uspjeh učenika s dubokim oštećenjem vida u izvođenju glazbe najviše ovisi o pristupu i kompetencijama nastavnika. Prema modelu Pedagogije uspjeha, postoje načini za prevladavanje oštećenja vida kao prepreke u sviranju instrumenta za učenika oštećenog vida.

KLJUČNE RIJEČI: glazbeno obrazovanje, inkluzija, „Pedagogija uspjeha za sve“, strategije poučavanja, visoka slabovidnost.

CHALLENGES OF MUSIC EDUCATION FROM THE ASPECT OF INCLUSION OF A VISUALLY IMPAIRED STUDENT

Starting from the research of inclusive practice which enables visually impaired and blind students to learn effectively and independently (Flavel, Lunn and Johnston, 2002), the problem of this paper is focused on high visually impaired student (age 17) in the context of music education, more precisely individual piano teaching. As a part of a three month intrinsic case study which also represents a preliminary pilot study, the way of participation and acquisition visually impaired students' musical skills in individual piano lessons was monitored by participatory observation. Through notes and videos, the way of his acquisitions of new compositions, his practice at home, as well as the development of auditory memory, and spatial awareness on the instrument was observed.

The main research goal was to determine the way of communication between teacher and student in class that unlike the usual visual approach to learning new compositions based on musical notation, given the length of the compositions performed by student, was not possible. Therefore, relying on auditory and tactile stimuli, i.e., tactile modeling, physical guidance and demonstration of technique (Downing and Chen, 2003) by teachers, the aim was also to investigate whether visual impairment is an obstacle to successful acquisition,

memorization and performance of the composition. Given the length and complexity of the composition itself, it is not possible to record it in Braille musical symbols.

The principal intention was to investigate which alternative teaching strategies the teacher uses in order to help visually impaired student to acquire the necessary technical skills and to point out the necessary expressiveness and stylistic features when performing.

It was concluded that the success of visually impaired student making music depends mostly on the approach and competencies of teachers. According to the Pedagogy of Success model, there are ways to overcome visual impairment as an obstacle in playing an instrument for a visually impaired student.

KEY WORDS: inclusion, music education, “Pedagogy of success for all”, teaching strategies, visual impairment.

SNJEŽANA DOBROTA

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu

Hrvatska

E-mail: dobrot@ffst.hr

STAVOVI UČITELJA PRIMARNOG OBRAZOVANJA PREMA INTERKULTURALNOM GLAZBENOM OBRAZOVANJU

U radu je istražen utjecaj godina radnog iskustva i stručne sprema na stavove učitelja primarnog obrazovanja prema interkulturalnom obrazovanju i interkulturalnom glazbenom obrazovanju te odnos između stavova prema interkulturalnom obrazovanju i interkulturalnom glazbenom obrazovanju. Istraživanje je provedeno na uzorku učitelja primarnog obrazovanja iz svih hrvatskih županija (N=193), pomoću upitnika sastavljenog od tri dijela: Upitnik općih podataka, Stavovi o interkulturalnom obrazovanju i Stavovi o interkulturalnom glazbenom obrazovanju. Rezultati potvrđuju da se stavovi učitelja primarnog obrazovanja prema interkulturalnom obrazovanju ne razlikuju s obzirom na radno iskustvo, ali se razlikuju s obzirom na stručnu spremu, pri čemu učitelji koji imaju višu razinu obrazovanja, imaju i pozitivnije stavove prema interkulturalnom obrazovanju. Potvrđen je utjecaj godina radnog iskustva na stavove učitelja primarnog obrazovanja prema interkulturalnom glazbenom obrazovanju, dok u slučaju njihove razine obrazovanja nije uočeno postojanje razlika. I, konačno, potvrđena je povezanost između stavova prema interkulturalnom obrazovanju i interkulturalnom glazbenom obrazovanju, što ukazuje na brojne glazbeno-pedagoške implikacije.

KLJUČNE RIJEČI: interkulturalno obrazovanje, interkulturalno glazbeno obrazovanje, stavovi, učitelji primarnog obrazovanja.

PRIMARY SCHOOL TEACHERS' ATTITUDES TOWARDS INTERCULTURAL MUSIC EDUCATION

The paper has explored the influence of working experience and university degree on primary school teachers' attitudes towards intercultural education and intercultural music education and the relationship between attitudes towards intercultural education and intercultural music education. The research was conducted on a sample of primary school teachers from all Croatian counties (N=193), using a questionnaire composed of three parts: The Sociodemographic Questionnaire, The Teacher Multicultural Attitude Survey (TMAS) and The Intercultural Music Education Attitude Survey. The results confirm that the primary school teachers' attitudes towards intercultural education do not differ in terms of working experience, but differ in terms of university degree, with teachers with a higher level of education also having more positive attitudes towards intercultural education. The influence of working experience on the primary school teachers' attitudes towards intercultural music education was confirmed, while in the case of their university degree, no differences were observed. And, finally, the relationship between attitudes towards intercultural education and intercultural music education has been confirmed, which points to a number of implications for music pedagogy.

KEY WORDS: intercultural education, intercultural music education, attitudes, primary school teachers.

TEA ĐORĐEVIĆ

Operosa Fondacija, Podgorica

Crna Gora

E-mail: t.djordjevic@operosa.org

OPEROSA AKADEMIJA I FESTIVAL – PLATFORMA ZA MLADE OPERSKE UMJETNIKE

Operosa je obrazovna operaska fondacija osnovana 2006. godine, a od 2014. Operosa Fondacija organizuje 6 festivala opere u Crnoj Gori, na kojima se svake godine održavaju koncerti, radionice i premijerna operaska produkcija.

Uz programe stipendiranja i mobilnost, naše radionice dovode vodeće stručnjake kako bi proširili znanja umjetnika. Voditelji vokalnih operskih radionica Operose uključuju Jennifer Larmore, Darinu Takovu, Marijanu Mijanović, zatim reditelje, pijaniste i dirigente.

Važnost profesionalnog usavršavanja u operi od presudne je važnosti. Studenti pjevači rade na specifičnim temama i područjima znanja kao što su manje istraženi repertoar, tretman riječitativa u Mocartovim operama, savremena interpretacija i tumačenje, rad na jeziku, stilu, baroknoj ornamentaciji itd. Prioritet je da mladim umjetnicima pružamo priliku da nadgrade svoje znanje stečeno kroz formalno obrazovanje.

Brojni međunarodni i domaći studenati aktivno učestvuje u našim obrazovnim aktivnostima. Naša saradnja s Umjetničkom školom za muziku i balet "Vasa Pavić" omogućila je da osam mladih pjevačica imaju priliku da nastupe na pozornici Kanli Kule u Mendelsonovom "Snu ljetne noći" i rade s priznatim maestrom Salmierijem i rediteljem Vladanom Đurkovićem (FMU, Beograd).

Operosa je postala članica obrazovne mreže enoa 2015. godine. U koprodukciji Be my Superstar 2019. učestvovalo je 19 mladih Bokelja, bez ikakvog formalnog muzičkog obrazovanja. Oni su učestvovali u prvoj imersivnoj operi na Operosi. Savremeno djelo bavilo se temama kao što su vršnjačko i online nasilje. Mladi su bili angažovani kroz kampanju na društvenim mrežama, a pripremani su na radionicama i nastupili u dvije predstave. Povratne informacije koje smo od njih dobili nakon događaja

i ono što su u ovome iskustvu najviše cijenili je razumijevanje ove forme, saznanje da je opera aktuelna, razumljiva i zabavna.

KLJUČNE RIJEČI: opera, festival, radionice, umreženost, stručno usavršavanje

OPEROSA ACADEMIA AND FESTIVAL - THE PLATFORM FOR YOUNG OPERA ARTISTS

Operosa is an educational opera foundation founded in 2006 and since 2014 Operosa Fondacija has organized 6 annual opera festivals in Montenegro featuring concerts, workshops and a newly produced national opera production every year. The scholarship programs and workshops bring leading professionals to widen the scope of knowledge of the students. Mentors of Operosa vocal master classes include Jennifer Larmore, Darina Takova and Marijana Mijanović. The importance of vocational learning in opera is essential for young artists. Singer students work on more specific areas of knowledge such as unknown repertoire, recitativo treatment in Mozart operas, contemporary interpretation etc. Hundreds of international and local students have actively participated in our educational activities. Our collaboration with Podgorica music school Vasa Pavić, allowed 8 young singers the opportunity to perform on the stage of Kanli Kula with Mendelssohn's Midsummer Night's dream and work with renowned Maestro Salmieri and stage director Vladan Đurković (FMU, Belgrade). Operosa became a member of the enoa network in 2015. The 2019 enoa co-production at Operosa Festival involved 19 Boka youngsters, without any formal music education, participating in the first immersive opera piece at Operosa. The contemporary piece dealt with topics such as bullying and online violence among teenagers. Youngsters were engaged through a social media community reach campaign and participated in workshops and performed in two performances. Their feedback after the events and what they valued the most in this experience, was getting to understand that opera can be relatable, understandable and fun.

KEY WORDS: Opera, festival, workshops, network, advanced training

JELENA MARTINOVIĆ-BOGOJEVIĆ

Univerzitet Crne Gore
Muzička akademija, Cetinje
Crna Gora
E-mail: jelena.bo@ucg.ac.me

ADMIRA OSMANOVIĆ

OŠ „Blažo Jokov Orlandić“, Bar
Crna Gora
E-mail: admiraaosmanovic@gmail.com

PODSTICANJE KONSTRUKTIVIZMA KROZ INTERDISCIPLINARNOST U MUZIČKOM OBRAZOVANJU

Konstruktivizam kao teorija učenja, ali i kao filozofija obrazovanja se u posljednjoj deceniji intenzivno razmatra i primjenjuje u muzičkoj pedagogiji. Principi na kojima počiva konstruktivistička teorija zasnivaju se na znanjima i uvjerenjima koje kroz aktivno učenje i vlastito iskustvo stiče sam učenik, razvijajući sposobnost refleksije i metakognicije. Esenciju konstruktivizma u muzičkom obrazovanju predstavlja motivisanje aktivnog učenja i podsticanje kreativnosti. Jedna od karakteristika konstruktivističkog učenja je i stvaranje kolaborativnog udruživanja (eng. collaborative communities) koje čini odnos nastavnika i učenika otvorenim za razmijenu ideja i uzajamnim učenjem u sigurnom i neosuđujućem okruženju. Jedan od načina za posticanje konstruktivističkog učenja je i interdisciplinarno povezivanje nastave muzike sa ostalim predmetima, što za cilj ima „dubinsko učenje“ (eng. deep learning). Osim stvaralačkih muzičkih aktivnosti, konstruktivistički način učenja se može primijeniti i u aktivnostima slušanja muzike i upoznavanja muzičkog djela u određenom socio-kulturološkom i istorijskom kontekstu. Na taj način se postojeće ideje fluidno kombinuju sa novim idejama. U radu će biti predstavljeni neki od mogućih modela interdisciplinarnog pristupa kroz integraciju više predmeta u okviru određene muzičke teme, od kojih su neki nastali i u okviru obrazovanja budućih nastavnika na odsjeku za Opštu muzičku pedagogiju na Muzičkoj akademiji na Cetinju.

KLJUČNE RIJEČI: konstruktivističko učenje, interdisciplinarnost, integracija, obučavanje nastavnika.

ENCOURAGING CONSTRUCTIVISM THROUGH INTERDISCIPLINARITY IN MUSIC EDUCATION

Constructivism as a learning theory and as an education philosophy has been extensively studied and applied in music pedagogy during the last decade. Principles on which constructivism theory stands are based on knowledge and beliefs which are acquired by the very student through active learning and own experience, while developing the ability of reflection and metacognition. The essence of constructivism in music education is to motivate active learning and encourage creativity. One of characteristics of constructivist learning is development of collaborative communities which makes the teacher-student relation open for exchange of ideas and mutual learning in a safe and non-judgmental environment. One of the ways to encourage constructivist learning is interdisciplinary connection of the music course with other courses, with an aim of deep learning. Beside creative music activities, constructivist way of learning can also be applied to music listening activities and learning about a piece of music art in a certain socio-cultural and historical context. In this manner, the existing ideas are fluently combined with new ideas. The work will present some of possible models of interdisciplinary approach through integration of several courses in the framework of a specific music theme. Some of these models were created as part of education of future teachers at the Music Pedagogy Department of the Music Academy in Cetinje.

KEYWORDS: constructivist learning, interdisciplinarity, integration, teacher-training programmes.

ANA PERUNOVIĆ-RAŽNATOVIĆ

Univerzitet Crne Gore

Muzička akademija, Cetinje

Crna Gora

E-mail: perun_ak@yahoo.com

MODULACIJA PREKO UNISONA U TEORIJI, ANALITIČKOJ I PEDAGOŠKOJ PRAKSI

U duhu obilježavanja 250 godina od rođenja Ludviga van Betovena, nametnula se tema koja je u direktnoj vezi sa stvaralaštvom ovog značajnog kompozitora, jer se smatra da je modulacija preko unisona upravo Betovenova tvorevina. To je istovremeno i harmonski „problem“ kome nije posvećena adekvatna analitička pažnja, shodno manje učestaloj pojavi povezivanja dva tonaliteta preko jednog tona, u odnosu na modulacije bazirane na zajedničkom akordu i njegovom dvoznačnom tumačenju, ili na odnosu među (susjednim) akordima. Ideja je da se ovim radom da doprinos što jasnijem teorijskom tumačenju termina „modulacija preko unisona“, uzimajući u obzir i razjašnjenja u stručnoj literaturi. Kroz analitičko sagledavanje odabranih primjera detektovaće se okolnosti i različitosti njene pojave, odnosno problematika povezana sa načinom njene primjene, kao i mogućnosti različitog tumačenja takve modulacije. Biće date i smjernice na koji način i na kom obrazovnom nivou se mogu ti primjeri svrsishodno koristiti u analitičkoj praksi. Kako je u istoriji muzike modulacija preko unisona prepoznata kao manir Ludviga van Betovena (koji će ostati u nasljeđe romantičarima), polazeći od pronađenih primjera, u ovom radu će se provjeriti i opravdanost vezivanja prve pojave takve modulacije za stvaralaštvo pomenutog kompozitora.

KLJUČNE RIJEČI: modulacije, modulacija preko unisona, Ludvig van Betoven, zajednički ton.

A COMMON-TONE MODULATION IN THEORY, ANALYSIS AND EDUCATIONAL PRACTISE

In the year of celebrating 250 years since Ludwig van Beethoven was born, there is a topic that is directly related to the work of this significant composer, since a common-tone modulation is considered to be Beethoven's creation. It is at the same time a harmonic "problem" that hasn't got adequate analytical attention, due to the less frequent occurrence of linking two tonalities over one common tone, in relation to modulations based on a common chord or on the relation between chords. The idea is that this paper should contribute to a clearer theoretical interpretation of the term "a common-tone modulation", considering the explanations in the music literature. Analysis of selected examples will detect the circumstances and differences of its occurrence, also problems related to the way of its use, as well as the possibility of different interpretation of such modulation. Guidance will also be given on how and at what educational level these examples can be used meaningfully in analytical practice. Since in the history of music a common-tone modulation has been recognized as the manner of Ludwig van Beethoven (which will be inherited by the composers of Romanticism), this paper will also examine, starting from the music examples that have been found, if the first occurrence of such modulation is linked to the works of previously mentioned composer.

KEY WORDS: Modulations, a common-tone modulation, Ludwig van Beethoven, common tone.

BRANKA ROTAR PANCE

University of Ljubljana

Academy of Music

Slovenia

E-mail: brankarotar@gmail.com

OBRAZOVANJE NASTAVNIKA MUZIKE U DIGITALNOM SVIJETU

Studijski programi za obrazovanje nastavnika muzike moraju studentima pružiti znanje orijentisano na budućnost u svim predmetnim oblastima. Moraju razviti kompetencije koje omogućavaju inovativan i uspješan profesionalni rad u svijetu koji se brzo mijenja. Iz evropskog referentnog okvira za ključne kompetencije za cjeloživotno učenje, digitalna kompetencija je došla do izražaja tokom pandemije. Digitalna transformacija procesa učenja i poučavanja pokrenula je pitanje: U kojoj mjeri učenici razvijaju kompetencije definirane u europskom referentnom okviru DigCompEdu (2017) u tri osnovna područja: 1. Profesionalne kompetencije nastavnika, 2. Pedagoške kompetencije nastavnika, 3. Kompetencije učenika? Odgovori se daju sa stanovišta primjene posebne muzičke didaktike i srodnih pedagoških praksi na Odsjeku za muzičku pedagogiju Akademije za glasbo Univerziteta u Ljubljani. Iskustvo i pilot razvijanje pojedinih predmeta, potaknuto projektom „IKT u pedagoškim studijskim programima“, omogućili su nam brži i efikasniji pristup učenju na daljinu. Pored bolje digitalne pismenosti nastavnika i učenika, fokusirali smo se na različite didaktičke pristupe i strategije relevantne za rad na polju muzičke pedagogije. Dodatna znanja stekli smo u okviru projekta „Digitalni univerzitet“ koji je nastavnicima visokog obrazovanja pružio stručnu podršku kroz brojne treninge i savjetovanja. Takođe pružamo stručnu podršku i pomoć nastavnicima muzike koje pruža Zavod za školstvo Republike Slovenije tokom epidemije.

KLJUČNE RIJEČI: nastavnici muzike, obrazovanje, digitalne kompetencije.

MUSIC TEACHER EDUCATION IN A DIGITAL WORLD

In all subject areas, study programmes aimed at education of music teachers must provide students with knowledges oriented towards the future. They have to develop competences that enable an innovative and successful professional work in a fast changing world. During the covid-19 pandemics, digital competence came to the forefront of the European reference framework on key competences for lifelong learning. Digital transformation of teaching and learning processes have given raise to the following question: To what extent do we develop students' competences defined in the European reference framework DigCompEdu (2017) in three areas: 1. Educators' professional competences, 2. Educators' pedagogic competences, 3. Learners' competences? The answers are given in terms of subject-specific teaching methods taught at the Department of Music Education of the Academy of Music, University of Ljubljana and the related teaching practice. Experience and pilot reforms of individual subjects which took place as part of the "ICT in Teacher Training Study Programs UL" project, enabled a faster and more effective transition to distance learning. Apart from digital literacy of teachers and students, we focused our attention on various didactic approaches and strategies, topical in the field of music education. We acquired additional knowledges in the framework of the "Digital University" project which offered university teachers professional support with numerous trainings and counselling. The paper also presents professional support to active music teachers provided by the National Education Institute during the pandemics.

KEY WORDS: music teachers, education, digital competences.

VESNA SVALINA

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Osijek

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

Hrvatska

E-mail: vesna.svalina@gmail.com

AKTIVNOST SLUŠANJA GLAZBE U NASTAVI GLAZBE U OSNOVNOJ ŠKOLI

Stupanjem na snagu novog Kurikuluma za nastavni predmet Glazbene kulture za osnovne škole i Glazbene umjetnosti za gimnazije u Republici Hrvatskoj (2019) u hrvatske je osnovne škole uvedena nova koncepcija glazbene nastave. Prema toj koncepciji odgojno-obrazovni ciljevi dostižu se u nastavi glazbe kroz tri domene: A) Slušanje i upoznavanje glazbe, B) Izražavanje glazbom i uz glazbu i C) Glazba u kontekstu. Tijekom prva tri odgojno-obrazovna ciklusa (svih osam razreda osnovne škole) domene A i B su izjednačene, dok je domena C nadopuna domenama A i B te se s njima isprepliće. U okviru domene Slušanje i upoznavanje glazbe učenici trebaju (aktivnim slušanjem glazbe) upoznati glazbu različitih vrsta, stilova, pravaca, steći znanja o glazbeno-izražajnim sastavnicama te naučiti vrednovati glazbu. Dakle, slušanje glazbe i dalje je obvezno, ali nije više i jedino obvezno područje u nastavi glazbe, kao što je to bilo prema Nastavnom planu i programu za osnovnu školu iz 2006. godine.

Kako bi se utvrdilo koje mjesto ima danas (odnosno kakvo mjesto treba imati) slušanje glazbe u nastavi glazbe u osnovnoj općeobrazovnoj školi te kolika je važnost slušanja glazbe u odnosu na druga nastavna područja, provedeno je istraživanje u kojemu su sudionici bili učitelji razredne nastave i predmetni učitelji glazbe. Rezultati su pokazali da učitelji razredne nastave i predmetni učitelji glazbe imaju slične stavove o slušanju glazbe. To je nastavno područje po njihovom mišljenju važno, ali ne i najvažnije područje u nastavi glazbe. Učitelji smatraju da slušanje glazbe treba biti ravnopravno s ostalim glazbenim aktivnostima (područjima), a učenike na nastavi glazbe treba upoznati sa svim vrstama glazbe.

KLJUČE RIJEČI: nastava glazbe, kurikulum, osnovna škola, slušanje glazbe, učitelji

MUSIC LISTENING ACTIVITY IN ELEMENTARY SCHOOL MUSIC TEACHING

With the new Curriculum for the subject of Music Culture for Primary Schools and Music Arts for High Schools in the Republic of Croatia (2019) coming into effect, a new concept of music teaching has been introduced into Croatian primary schools. According to this concept, educational goals are achieved in teaching music through three domains: A) Listening and learning about music, B) Expressing yourself by music and with music, and C) Music in context. During the first three educational cycles (all eight grades of elementary school), domains A and B are equalized, while domain C is complementary to and intertwined with domains A and B. Within the domain of Listening and learning about music, students should (by actively listening to music) learn about music of different types, styles, directions, acquire knowledge of musically expressive components and learn to evaluate music. Thus, listening to music is still compulsory, but it is no longer the only compulsory area in music teaching, as it was under the 2006 Elementary School Curriculum.

In order to determine what role music listening has today (or what role it should have) in music teaching in elementary schools and how important it is to listen to music in relation to other teaching areas, a study was conducted in which the participants were classroom teachers and subject music teachers. The results showed that classroom teachers and subject music teachers had similar attitudes about listening to music. For them, this is an important teaching area, but not the most important area in music teaching. Teachers believe that listening to music should be on par with other music activities (areas) and that students in music classes should be introduced to all types of music.

KEYWORDS: music teaching, curriculum, elementary school, listening to music, teachers

SABINA VIDULIN

Muzička akademija u Puli
Sveučilište Jurja Dobrile
Hrvatska
E-mail: sabina.vidulin@unipu.hr

ANA BUČKO

E-mail: anabucko.music@gmail.com

**POTICANJE INTERKULTURALNOG DIJALOGA PUTEM GLAZBE:
METODIČKI PRISTUP**

Interkulturalizam susrećemo u jeziku, književnosti, umjetnosti, religiji i modernoj ideologiji. Predstavlja dijalog među različitim kulturama koji omogućava njihovo razumijevanje i interakciju, s namjerom umanjivanja ili uklanjanja predrasuda i stereotipa. S obzirom na to da je nastava Glazbene kulture integrativna i interdiciplinarna po svojoj prirodi, osim razvoja glazbenih kompetencija njome se utječe i na uspostavu vrijednosti potrebnih za aktivno djelovanje u suvremenim pluralnim društvima. Potiče se interkulturalno razumijevanje i upoznavanje glazbe širenjem slušalačkog iskustva učenika, osvještavanjem postojanja različitosti te uči toleranciji. Jedno od glazbenih područja kojim se višemodalno pristupa sadržajima interkulturalnog odgoja i obrazovanja je slušanje glazbe. Upoznavanje glazbene literature započinje slušanjem glazbe kroz spontani doživljaj pri inicijalnom slušanju te spoznajno i emocionalno vođeno prilikom daljnjeg višestrukog slušanja istog glazbenog djela. Na taj način dolazi do boljeg razumijevanja i dubljeg doživljaja glazbe. Cilj ovoga rada je prikazati metodički pristup pri artikulaciji nastavnih jedinica s učenicima od četvrtog do sedmog razreda osnovne škole s namjerom upoznavanja kulture i običaja rusinske, srpske, mađarske, makedonske i albanske nacionalne manjine. Uz principe spoznajno-emocionalnog slušanja glazbe i korištenja suvremenih metoda poučavanja učenici aktivno sudjeluju u nastavnom procesu, stvaralački se izražavaju i oblikuju stav prema novome i nepoznatome. Escape room, uprizorenje pojedinih običaja, interdisciplinarno povezivanje građe i korištenje IKT-e, neke su od mogućnosti kojima se utječe na znanje i vještine učenika, ali i na oblikovanje općih vrijednosti. Suvremenim strategijama rada na nastavi glazbe pomiču se granice u korist oblikovanja identiteta učenika, prihvaćanja kulturnih razlika i uvažavanja različitosti.

KLJUČNE RIJEČI: interkulturalnost, osnovna škola, nastava glazbe, spoznajno-emocionalno slušanje glazbe, metodička artikulacija.

ENCOURAGING INTERCULTURAL DIALOGUE THROUGH MUSIC: A DIDACTICAL APPROACH

Interculturalism can be observed in language, literature, art, religion, and modern ideology. It represents a dialogue between different cultures that allows their understanding and interaction, with the intention of reducing or removing prejudices and stereotypes. Given that music teaching is integrative and interdisciplinary in nature, besides the development of musical competencies, it also affects the establishment of values necessary for active performing in contemporary plural societies. It encourages intercultural understanding and music appreciation by spreading students' listening experience, raising awareness of the existence of diversity and learning about tolerance. One of the musical areas that multimodally approaches the contents of intercultural education is listening to music. Understanding of music literature begins with listening to music that should be spontaneously and experientially oriented during the initial listening, and cognitively and emotionally guided during further multiple listening to the same music piece. In this way, there is a better understanding and deeper music experience. The aim of this paper is to present a didactical approach for creating music units for students from the fourth to the seventh grade of general school with the intention of experiencing and understanding the culture and customs of the Ruthenian, Serbian, Hungarian, Macedonian and Albanian national minorities. In addition to the principles of cognitive-emotional listening to music and the use of modern teaching strategies, students actively participate in the teaching process, express themselves creatively and form an attitude towards the new and unknown. Escape room, staging of individual customs, interdisciplinary connection of materials and the use of ICT, are some of the possibilities that affect the students' knowledge and skills, but also the formation of general values. Contemporary music teaching strategies affect the shaping of students' identity, embracing of cultural differences and respecting diversity.

KEY WORDS: interculturality, primary school, music teaching, cognitive-emotional listening to music, methodical articulation.

LJILJANA VOJKIĆ

Akademija tehničko-vaspitačkih strukovnih studija – Odsek Pirot
Srbija

E-mail: ljubljevic@yahoo.com

UTICAJ KOMBINOVANE FUNKCIONALNE METODE ZORISLAVE VASILJEVIĆ NA UDŽBENIČKU LITERATURU ZA PRVA ČETIRI RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE

Kombinovana funkcionalna metoda Zorislave Vasiljević tokom višedecenijskog perioda primenjuje se u opštem i muzičkom osnovnoškolskom obrazovanju. Uspešnost ovog pristupa, izgrađivanog i ispitano u praksi, prepoznata je i potvrđena ugrađivanjem u nastavne programe / programe nastave i učenja (Стојановић, 2019). S tim u vezi, ostvaren je njegov uticaj i na udžbeničku literaturu. Namera autorke je da, analizom aktuelnih udžbenika za prva četiri razreda osnovne škole u Srbiji (izdavačkih kuća: *Kreativni centar*, *BIGZ školstvo*, *Novi Logos*, *Eduka* i *Vulkan izdavaštvo*), sagleda na koji je način i u kojoj meri kombinovana funkcionalna metoda Zorislave Vasiljević našla primenu.

KLJUČNE REČI: Zorislava Vasiljević, kombinovana funkcionalna metoda, udžbenici.

IMPACT OF THE COMBINED FUNCTIONAL METHOD CREATED BY ZORISLAVA VASILJEVIC ON THE TEXTBOOK LITERATURE FOR THE FIRST FOUR YEARS OF PRIMARY SCHOOL

The combined functional method created by Zorislava Vasiljevic has been applied in general and music primary education over a period of decades. The success of this approach, developed and tested in the practice, was recognised and confirmed by its incorporation into curricula and teaching (Stojanovic, 2019). In this respect, its influence on the textbook literature has been realised. The intention of the author is to analyse current textbooks for the first four years of primary school in Serbia (published by the following publishing houses: *Kreativni centar*, *BIGZ školstvo*, *Novi Logos*, *Eduka and Vulkan*) and perceive in what way and to what extent the combined functional method by Zorislava Vasiljevic has found its application.

KEY WORDS: Zorislava Vasiljevic, combined functional method, textbooks.

ANDRIJANA VUČETIĆ-OBADOVIĆ

Univerzitet Crne Gore

Filozofski fakultet

Crna Gora

E-mail: a.v.andrijana@gmail.com

MUZIČKE IGRE I ZNAČAJ NJIHOVE PRIMJENE U NASTAVI MUZIČKE KULTURE U NIŽIM RAZREDIMA OSNOVNE ŠKOLE

Muzička igra predstavlja aktivnost koja doprinosi sveobuhvatnom razvoju ličnosti djeteta. Zbog značajne uloge koju imaju u nastavnom procesu, nastavnici i učitelji treba da joj daju poseban značaj i mjesto u nastavi muzičke kulture, pogotovo u nižim razredima osnovne škole. Pokretna muzička igra je najvažniji oblik muzičko-ritmičkih aktivnosti jer doprinosi razvoju motorike, doprinosi pažljivijem slušanju muzike, kao i njenom preciznijem reprodukovanju, posebno pjevanju. Mnoge od ovih igara posjeduju između ostalog i taktilnu komponentu (međusobne dodire izvođača), koja ima veliki značaj za dijete.

Teorijski dio rada, između ostalog, obuhvata i adekvatne muzičke primjere, kroz koje se ukazuje na velike mogućnosti za razvijanje muzičkih sposobnosti učenika i ostvarivanje brojnih vaspitno-obrazovnih zadataka muzičke nastave u nižim razredima osnovne škole. Poznato je da djeca veoma rano ispoljavaju sklonost za igru, za muzičko stvaralaštvo, koje treba planski i organizovano usmjeravati. U radu se ukazuje i na mnogobrojnost i raznovrsnost muzičkih igara, kako po sadržaju, tako i po načinu izvođenja i tematici.

U centralnom dijelu rada prikazani su rezultati istraživanja sprovedenog u tri osnovne škole na teritoriji opštine Berane. Predmet istraživanja je zastupljenost muzičko-ritmičkih igara u nižim razredima osnovne škole. Rezultati istraživanja mogu biti značajni za unapređenje nastavne prakse u osnovnim muzičkim školama kada je u pitanju nastava muzičke kulture. Cilj rada je da se kroz ulogu i značaj muzičko-ritmičkih igara (brojalice, tapšalice, igre sa udaraljčkama, igre sa pjevajem, igre uz instrumentalnu pratnju, plesovi i narodna kola, didaktičke igre, muzička dramatizacija) igra prikaže kao moćna komponenta u razvoju svakog djeteta.

KLJUČNE RIJEČI: nastava muzičke kulture, osnovni školski uzrast, muzička igra.

MUSIC GAMES AND THE IMPORTANCE OF THEIR APPLICATION IN THE TEACHING OF MUSIC CULTURE IN THE LOWER GRADES OF PRIMARY SCHOOL

Music game represents activities which contribute to the overall development of the personality of child. Because of the important role that they have in teaching process, teachers and educators should give a special importance and place in teaching music culture, especially in lower grades of primary school. Vivid music game is the most important form of musical rhythmic activities because it contributes to development of the motor skills, listening more carefully to the music as to its more accurate performance, especially singing. Most of these games have among the others tactile component (mutual touches of performers), that has big importance to a child.

Theoretical part of this work, covers an adequate musical examples, through which we show big opportunities for developing of musical abilities of students as well as realization numerous educational tasks of music teaching in lower grades of primary school. It is well known that children in the early age show interests to play music, that should be planned and directed. In this work we represent numerous games and diversity of music games as if to its content, as well as methods of playing and techniques.

Central part of work consists of research results conducted in three primary schools on the territory of the municipality of Berane. The aim of research is representation of musical rhythmic games in lower grades of primary school. Research results might be important for improving teaching practice in primary music schools when it comes to teaching practice in primary music culture. The aim of work is to show role and significance of musical rhythmic games (counters, claps, percussion games, singing games, games with instrumentals, dances and folklore, didactic games, musical dramatization) to show the play as significant component in every child's development.

KEY WORDS: teaching music culture, primary school age, musical game

MIRSADA ZEĆO

Univerzitet u Sarajevu
Pedagoški fakultet Sarajevo
Bosna i Hercegovina
E-mail: mirsada.zeco@gmail.com

LEJLA SILAJDŽIĆ

Univerzitet u Sarajevu
Pedagoški fakultet Sarajevo
Bosna i Hercegovina
E-mail: lejlasilajdzic@gmail.com

ZVUČNE STIMULACIJE I STVARALAČKA IGRA

U radu su predstavljeni rezultati rada sa šestogodišnjacima nakon provedenih radionica sa terapijskim instrumentima kao što su himalajske zvučne zdjele, planetarni gong i koši zvončići. Učestvovalo je 59 učenika prvog razreda osnovne škole koji su svoje aktivno učešće, igru i učenje putem zvučnih stimulacija i drugih muzičkih poticaja prikazali u interaktivnom radu kroz osmišljavanje originalne igre, putem kreativnih iskaza, opisanog emocionalnog doživljaja i izražene motivacije. Odgojno-obrazovni rad u području muzičke kulture, posebno u najranijem uzrastu, pored tradicionalnih načina podučavanja, treba se zasnivati i na improvizaciji, produkciji i interpretaciji uključujući različite instrumente što se u ovom radu posebno ističe kroz rezultate i otvorene mogućnosti za primjenu u različitim oblastima. Kako bi se razvijala muzikalnost kod djece, treba težiti da muzičke aktivnosti u predškolskom i mlađem školskom uzrastu imaju značajna obilježja originalnosti, spontanosti, unutrašnje motivacije, otvorenosti i nenametljivosti, baš poput dječije igre. Ovo je prirodan i efikasan način učenja o sebi, svijetu, o drugima gdje se pored manifestne i potrebne slobode izražavanja, u pozadini uvijek nalazi cilj i struktura. Voditelj u skladu sa potrebama i trenutnim raspoloženjem u grupi modifikira i usmjerava aktivnosti ka cilju, ne samo konkretnih radionica, nego i širem dugoročnom cilju ka ukupnom razvoju ličnosti.

KLJUČNE RIJEČI: muzička kultura, mlađi školski uzrast, zvuk, terapijski muzički instrumenti, kreativnost

SOUND STIMULATION AND CREATIVE GAMES

This paper presents the results of working with six-year-olds having conducted workshops which included therapeutic instruments such as Himalayan sound bowls, planetary gongs and koshi chimes. Fifty-nine first grade primary school pupils participated in active involvement, game playing and learning through sound stimulations and other musical encouragements and demonstrated it through interactive work by means of creating original games, creative expression, descriptive emotional experience and expressed motivation. Educational work in the field of musical culture, particularly during the earliest of ages, in addition to traditional teaching methods, should also be based on improvisation, production and interpretation with the inclusion of various instruments which have been especially emphasized in this paper through the results and open possibilities to its application in different fields. In order to develop musical abilities in children, one should aspire to create meaningful features of originality, spontaneity, inner motivation, openness and unobtrusiveness in pre-school and young school ages, exactly like a children's game. This is a natural and efficient method of learning about oneself, the world, and others, which besides a manifesting and needed freedom of expression, always has an aim and structure in the background. The leader, in accordance to the needs and current mood of the group, modifies and directs the activities towards the goal, not only in specific workshops but also in a wider and long-term goal towards the overall character development.

KEY WORDS: musical culture, earlier school age, sound, therapeutic musical instruments, creativity

MIRJANA S. ŽIVKOVIĆ

Univerzitet Crne Gore

Fakultet dramskih umjetnosti

Crna Gora

E-mail: mirjanazivkovic724@gmail.com

METODSKI POSTUPCI U OVLADAVANJU VOKALNE TEHNIKE U RADU SA STUDENTIMA GLUME

U ovom radu predstavljeni su metodski postupci u ovladavanju vokalne tehnike koji se primjenjuju u radu sa studentima glume. Putem praktičnog i iskustvenog rada oni upoznaju i istražuju svoje glasovne mogućnosti, uz primjenu sistematizovanih vježbi usvajaju pravilnu postavku glasa i razvijaju svijest o vlastitim sposobnostima i kompetencijama kroz aspekt glasovne kreacije.

Glas je osnovno sredstvo izražavanja za pjevače i glumce i druge profesije koje njeguju vokalnu i govornu kulturu. Za razliku od svakodnevnog govora ili pjevanja izlazak na scenu zahtijeva složen proces glasovnog obrazovanja i glasovnog treninga, uz primjenu teorijskih i praktičnih naučno-istraživačkih, vizuelnih, auditivnih i empirijskih metoda. Pravilna respiracija i fonacija, artikulacija i dikcija, oblikovanje vokala i konsonanata, sonornost i čujnost, osjećaj za ritam, intonaciju, dinamičke razlike, fraziranje i agogičke finese, osnovne su vještine i važni segmenti govorenja i pjevanja. Spontani, mimički ili akrobatski pokreti, manuelna gestikulacija ili ples, koji prate tonove, zvukove ili melodije koji se reprodukuju glasom, značajni su za glasovnu emisiju u prostoru, za snagu i energiju glasa koji je ponekad sinhronizovan ili, kada je to potrebno, u suprotnosti je s pokretom. Kao neverbalno sredstvo, pokret izražava određenu ekspresiju te tijelo, zajedno s glasom, tako postaje sredstvo komunikacije na sceni.

Radi sticanja glasovne kondicije i pravilne postavke glasa za govor i pjevanje, glasovni trening studenata glume podrazumijeva vježbe za zagrijavanje tijela, tehnike relaksacije i tehnike pravilnog disanja, zatim impostaciju glasa uz usavršavanje artikulaciono-rezonantnog aparata, pravilnu ataku tona, vokalnu obuku i elemente posebne vokalne tehnike. Pjevanje, kao segment glasovnog obrazovanja glumaca, obuhvata rješavanje konkretnih vokalno-tehničkih problema, izvođenje tehničkih i melodijskih vježbi i interpretaciju žanrovski raznovrsnih vokalnih kompozicija.

KLJUČNE RIJEČI: glasovni trening, govor-pjevanje, metodski postupci, vokalna tehnika

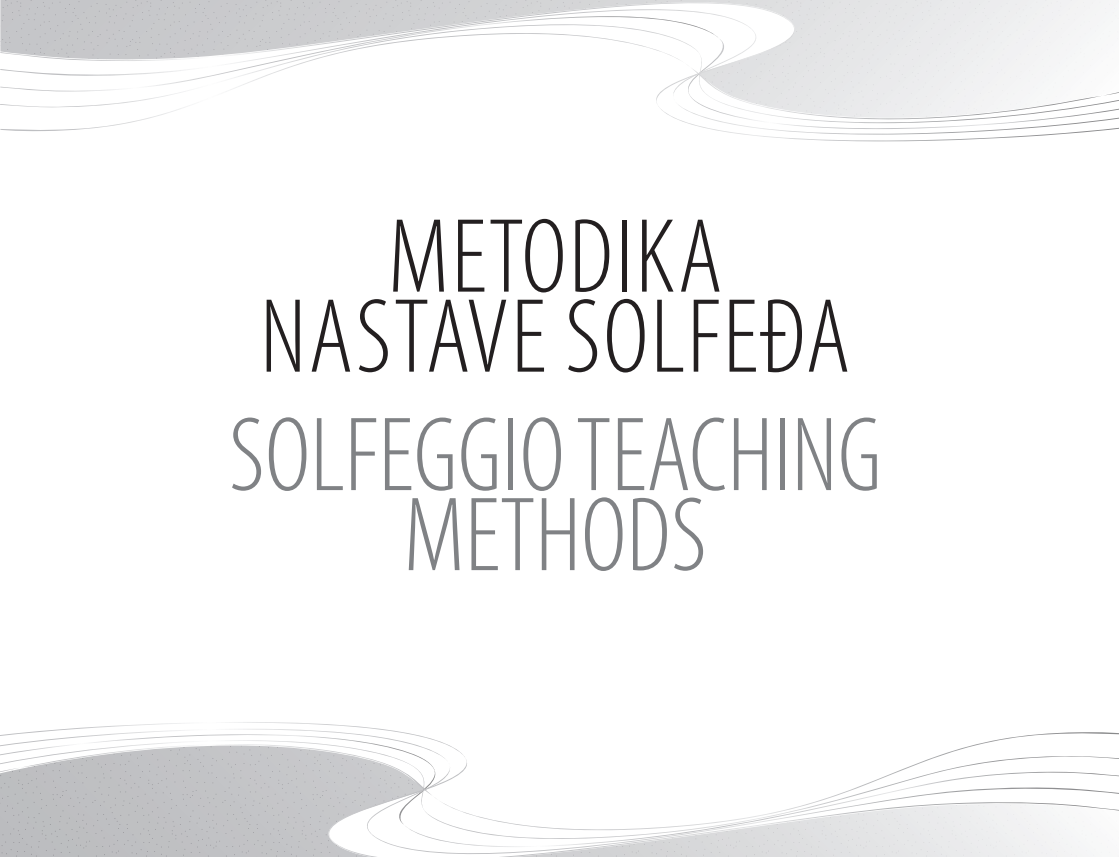
METHODS OF MASTERING VOCAL TECHNIQUE IN WORKING WITH STUDENTS OF ACTING

This paper presents the methodological procedures in the authorization of vocal technique that are applied in working with acting students. Through practical and experiential work, they are introduced with their vocal abilities and explore them, and by applying of systematized exercises they adopt the correct voice setting and develop awareness of their own abilities and competencies through the aspect of vocal creations.

Voice is an essential means of expression for singers and actors and other professions that cultivate vocal and speech culture. Unlike everyday speech or singing going on stage requires a complex process of voice education and voice training, with the application of theoretical and practical scientific, visual, auditory and empirical methods. Proper breathing and phonation, articulation and diction, vocal and consonant shaping, sonority and audibility, sense of rhythm, intonation, dynamic differences, phrasing and agogic finesse are the basic skills and important segments of speaking and singing. Spontaneous, mimic or acrobatic movements, manual gestures or dancing that accompany the tones, sounds or melodies played by voice are important for voice broadcast in space, for the power and energy of the voice which is sometimes synchronized or, when necessary, it is in opposition to movement. As a non-verbal means, movement expresses a certain expression, and the body together with the voice, thus becomes a means of communication on stage.

For the purpose of acquiring voice fitness and proper setting of voice for speech and singing, voice training of students of acting involves exercises for warming up the body, relaxation techniques and proper breathing techniques, then posture of the voice with perfection of the articulatory-resonant apparatus, proper tone attack, vocal training and elements of special vocal techniques. Singing, as a segment of voice education of actors, involves solving specific vocal-technical problems, performing technical and melodic exercises, as well as interpreting of genre-diverse vocal compositions.

KEY WORDS: voice training, speech- singing, methods of mastering, vocal technique

METODIKA
NASTAVE SOLFEĐA
SOLFEGGIO TEACHING
METHODS

ALEKSANDRA BRANKOVIĆ

Univerzitet umetnosti u Beogradu

Fakultet muzičke umetnosti

Srbija

E-mail: anja.brankovic@gmail.com

UPOTREBA SRPSKE NARODNE PESME U POČETNOM MUZIČKOM OPISMENJAVANJU U NASTAVI SOLFEĐA

Narodna pesma kao muzička građa zauzima značajno mesto u početnoj nastavi muzičkog opismenjavanja od formiranja Srpske muzičke škole u Beogradu 1899. godine. Od tada pa do danas ona se koristi u radu na početnom muzičkom opismenjavanju kao instruktivni materijal kojim se postavljaju ili rešavaju određeni melodijsko-ritmički zadaci u nastavi ali i za rad na razvijanju sluha i muzičkih sposobnosti. Osim obrazovnog aspekta upotrebe narodne pesme u početnom muzičkom opismenjavanju, pre svega u oblasti melodike i ritma, njeno korišćenje u nastavi Solfeđa je doprinos i očuvanju i negovanju srpske muzičke tradicije, nasleđa i identiteta. Dakle, evidentna je relevantnost upotrebe narodne pesme u obrazovno-vaspitnom procesu imajući u vidu sve elemente koje on kao deo institucionalnog mehanizma uključuje, odnosno ciljeve nastave koji se pored edukativnih odnose i na moralno-etičke. Uz sistematizaciju i definisanje načina korišćenja narodne pesme u početnom muzičkom opismenjavanju u nastavi Solfeđa rad ukazuje na njenu funkcionalnost, upotrebljivost i multilateralne načine njene primene.

KLJUČNE REČI: Narodna pesma, početno muzičko opismenjavanje, nastava Solfeđa

THE USE OF SERBIAN FOLK SONG IN THE INITIAL MUSICAL LITERACY IN SOLFEGGIO TEACHING

Folk song as a music material occupies an important place in the initial teaching of music literacy since the founding of the Serbian Music School in Belgrade in 1899. Until today, it is used in the work on initial music literacy as an instructional material that sets or solves certain melodic-rhythmic tasks in teaching, but also for work on developing hearing and musical abilities. Apart from the educational aspect of the use of folk songs in initial music literacy, primarily in the field of melodic and rhythm, its use in Solfeggio's teaching is a contribution to the preservation and nurturing of the Serbian musical tradition, heritage and identity. Therefore, the relevance of the use of folk songs in the educational process is evident, having in mind all the elements that it includes as part of the institutional mechanism, the goals of teaching that, in addition to educational, also relate to moral and ethical ones. Along with the systematization and definition of the way of using folk songs in the initial music literacy in Solfeggio teaching, the paper points out functionality, usability and multilateral ways of its application.

KEY WORDS: folk song, initial music literacy, Solfeggio teaching.

JELENA CVETKOVIĆ-CRVENICA

Univerzitet u Nišu

Fakultet umetnosti u Nišu

Srbija

E-mail: lesnjakjelena@gmail.com

SOLFEDO – VIŠE OD IGRE

Rad se bavi nastavom solfeđa, i svim onim psihičkim, kognitivnim, konativno-afektivnim i motoričkim procesima koji se odvijaju u svesti učenika kroz vreme potrebno da se postave zvučni fenomeni i zaokruže u celovitu sliku kao funkcionalno znanje, a u skladu sa tematikom, uzrastom i periodom nastave. Istovremeno se ukazuje na prenaplašen odnos prema pojmovima "radoznalost", "zainteresovanost" i "motivacija", kojima se kroz savremenu literaturu, a pod velom inovativnog i primerenog, posvećuje velika pažnja kada je reč o psihološkim i pedagoškim aspektima muzičkih i didaktičkih igara, čijom se implementacijom u nastavni proces pokušava da ažurira postojeća tradicionalna praksa nastave solfeđa. Pritom se ili sagledava najraniji predškolski period obuke i početno muzičko opismenjavanje, ili se uopšte ne konkretizuju starosne karakteristike dece kada bi se rad na ovom segmentu mogao primeniti. Upravo zbog toga, u radu se usredsređujemo na svesnu primenu igre u procesu nastave solfeđa na starijem uzrastu, uvažavajući rad na razvoju muzičkog sluha, pažnje, podsticanja misaonih aktivnosti, muzičkom opismenjavanju i stvaranju asocijativne baze i širenju fonda zvučnih utisaka u svim oblicima i kombinacijama muzičkih komponenti koje čine muzičku celinu i učestvuju u procesu savladavanja složenijih sadržaja, uz očuvanje kontinuiteta sa tradicionalnom nastavom solfeđa.

KLJUČNE REČI: muzičko obrazovanje, solfeđo, igra, muzička pismenost

SOLFEGGIO – MORE THAN A GAME

The paper deals with the teaching of solfeggio, and all those psychic, cognitive, conative-affective and motor processes that take place in the minds of the students through the time necessary to place sound phenomena and round off into the overall picture as functional knowledge, in accordance with the subject, age and period of teaching. Simultaneously, it points to an over-emphasized attitude towards the terms “curiosity”, “interest” and “motivation”, which through contemporary literature, under the veil of innovative and exemplary, pays great attention when it comes to the psychological and pedagogical aspects of music and didactic playing, whose implementation in the teaching process tries to update the existing traditional practice of teaching solfeggio. It takes into account either the earliest preschool period of training and initial music literacy, or does not specify at all the age characteristics of children when work in this segment could be applied. For this reason, the paper focuses on the conscious application of the play in the process of teaching solfeggio at an older age, respecting the work on the development of musical hearing, attention, stimulating thought activities, musical literacy and creating an associative base and expanding the fund of sound impressions in all forms and combinations of musical components that make up the musical whole and participate in the process of mastering more complex content while maintaining continuity with traditional teaching of solfeggio.

KEY WORDS: music education, solfeggio, musical play, music literacy

IVANA DROBNI

Univerzitet umetnosti u Beogradu
Fakultet muzičke umetnosti
Srbija
E-mail: ivana.drobni@gmail.com

VEDRANA MARKOVIĆ

Univerzitet Crne Gore
Muzička akademija
Crna Gora
E-mail: vedrana.mark@t-com.me

GRAFIČKI DIZAJN NASTAVNE LITERATURE ZA SOLFEDO

Muzika kao vremenska umetnost i muzički zapis koji se tokom vekova značajno usavršavao kako bi se postigla odgovarajuća vizuelna prezentacija tonova koji teku u vremenskom kontinuumu, na sličan način kao i zapis govornog jezika podleže određenim ortografskim i grafičkim pravilima kako bi se umetnicima/izvođačima olakšalo njegovo dešifrovanje. Ovaj složeni zapis mora da odražava sve one specifičnosti koje tonovi po svojoj prirodi nose, a to su njihova visina, trajanje, dinamika, tonalitet, ritam, akcenti, agogika, artikulacija i – sintaksa. Takođe, mora se voditi računa i da li muzička partitura sadrži zapis jednoglasne ili višeglasne melodije, da li je namenjena vokalnom ili instrumentalnom izvođenju, jednom instrumentu, solo instrumentu/glasu sa klavirskom pratnjom, itd. Svaka od pomenutih partitura nosi svoje specifičnosti i one su razrađene u pravilima notografije a muzičari, posebno kompozitori, moraju dobro da ih poznaju i da ih se pridržavaju. Dešifrovanje, i što je još važnije, razumevanje notnog teksta se u muzičkom obrazovanju izučava i izgrađuje tokom celokupnog školovanja u okviru nastave Solfeđa i iako, zbog fizioloških karakteristika čitanja i pisanja koje su univerzalne bilo da se radi o slovnim ili notnim fonemama i grafemama, ne savladjuje se istom dinamikom kao što je to slučaj na nastavi maternjeg jezika. U tom smislu i muzička, na sličan način kao i sva ostala instruktivna literatura, tokom obrazovnih ciklusa menja svoju (grafičku) fizionomiju. U ovom izlaganju će biti eksplicirane ideje i predložena rešenja za grafičko uobličavanje literature za Solfeđo.

KLJUČNE RIJEČI: Grafički dizajn, notni tekst, solfeđo, udžbenik

GRAPHICAL DESIGN OF INSTRUCTIONAL LITERATURE FOR SOLFEGGIO

Both music, as a temporal art, and musical notation, which has been developed over multiple centuries to accurately visually represent the flow of tones in a temporal continuum, are, in a similar manner to spoken language, subject to certain orthographic and graphical rules to allow artists and performers to easily decode them. This complex record needs to reflect all of the characteristics a tone naturally has, those being its pitch, duration, dynamics, tonality, rhythm, accents, agogics, articulation and syntax. Additionally, it must also take into account whether a score represents a single-part or multi-part melody, whether it is intended for a vocal or instrumental performance, a single instrument, a solo instrument or singer with piano accompaniment, and so on. Each of the aforementioned scores has its own specific quirks which are part of the rules of notography, which musicians, especially composers, must be familiar with and adhere to strictly. Deciphering and, more importantly, understanding a staff is a skill developed throughout the course of musical education, within the scope of solfeggio, however, due to the physiological characteristics of reading and writing which are universal to both written languages and notational phonemes and graphemes, it is mastered in the same way as one's own mother tongue. For this reason, musical textbooks, like all other types of instructional literature, change their graphical appearance over the course of the educational cycle. In this presentation, we will enumerate ideas and suggest solutions for the graphical design of Solfeggio literature.

KEY WORDS: Graphical design, Sheet music, Solfeggio, Textbook

JELENA DUBLJEVIĆ

Univerzitet umetnosti u Beogradu

Fakultet muzičke umetnosti

Srbija

E-mail: jdubljevic@yahoo.com

ZNAČAJ I IMPLEMENTACIJA MOTIVA U OKVIRU (METODIKE) NASTAVE SOLFEĐA

Pojam motiv, u *Velikom rečniku stranih riječi i izraza* Ivana Klajna i Milana Šipke, dovodi se u vezu sa unutrašnjim podsticajem i osnovnom idejom, odnosno polaznom sadržinom umetničkog dela. Motivi nalaze svoju primenu u različitim muzičko-pedagoškim disciplinama. Dušan Skovran i Vlastimir Peričić, u knjizi *Nauka o muzičkim oblicima*, motiv definišu kao najmanju smislenu ritmičko-melodijsku celinu koja se često ponavlja. U literaturi za metodiku nastave solfeđa, kao i u udžbeničkoj i dodatnoj literaturi za nastavu solfeđa u Srbiji, osim konstitutivne uloge u izgradnji muzičkih misli, motivi predstavljaju i važnu sponu u nastavnom procesu, bilo da je reč o pripremi, obradi ili utvrđivanju nastavnog gradiva. Njihova primena vezuje se, kako za različite oblasti nastave solfeđa, tako i za različite nivoe školovanja. Rad sa motivom, u vidu transpozicije, koristili su mnogi muzički pedagozi, a o primeni transponovanja motiva, sa metodičke tačke gledišta, pisala je Zorislava Vasiljević. Cilj rada predstavlja sagledavanje značaja, upotrebe i uloge motiva u kontekstu literature za nastavu solfeđa i metodike nastave solfeđa u Srbiji.

KLJUČNE REČI: metodika nastave solfeđa, solfeđo, motiv, implementacija

IMPORTANCE AND IMPLEMENTATION OF MOTIF WITHIN SOLFEGGIO TEACHING

In *Great Dictionary of Foreign Words and Phrases* by Ivan Klajn and Milan Sipka the term motif is linked to inner incentive, basic idea and initial content of a music piece respectively. Motifs are used in various disciplines of music pedagogy. In the book *Science of Music Forms* Dusan Skovran and Vlastimir Pericic define motif as the smallest meaningful rhythmic and melodic unit which is frequently repeated.

In the literature for teaching methods of solfeggio as well as in textbooks and resource books for teaching solfeggio in Serbia besides their constitutive role in building up a music idea they also present a crucial link in teaching process whether it is about preparation, teaching or revising a teaching material. Their application is connected to both diversified areas of solfeggio teaching and different levels of schooling. Motif, in a form of transposition, has been used by many music pedagogues while Zorislava Vasiljevic wrote about the application of the transposed motif from a methodological point of view. The objective of this work is perceiving the meaning, application and role of the motif in the context of solfeggio teaching literature and teaching methods of solfeggio in Serbia.

KEY WORDS: teaching methods of solfeggio, solfeggio, motif, implementation

JELENA DUBLJEVIĆ

Univerzitet umetnosti u Beogradu
Fakultet muzičke umetnosti
Srbija
E-mail: jdubljevic@yahoo.com

LJILJANA VOJKIĆ

Akademija tehničko-vaspitačkih strukovnih studija – Odsek Pirot
Srbija
E-mail: ljubljevic@yahoo.com

PREDLOG KLASIFIKACIJE INSTRUKTIVNIH PRIMERA U LITERaturi ZA NASTAVU SOLFEĐA U SRBIJI U ODNOSU NA IZVOR NJIHOVE INSPIRACIJE

U raznovrsnoj udžbeničkoj i dodatnoj literaturi za nastavu solfeđa u Srbiji, osim velikog broja primera iz muzičko-pedagoške literature, nalazi se mnoštvo instruktivnih primera koje su komponovali autori publikacija. Bilo da je reč o melodijskim i ritmičkim primerima, motivima ili tehničkim vežbama, može se eksplicitno ili implicitno naslutiti početni impuls koji je poslužio kao uzor u njihovom nastajanju. Na klasifikaciju instruktivnih primera utiče više parametara, među kojima su neki bili predmet interesovanja savremenih istraživača. U vezi sa tim, analizirani su individualni stilovi komponovanja instruktivnih primera, urađena je klasifikacija načina korišćenja narodne pesme i kategorizacija primera za pevanje a prima vista, a date su i smernice za komponovanje instruktivnih primera.

Namera autorki je da sagledaju moguće izvore inspiracije autora instruktivnih primera i predlože njihovu klasifikaciju, uzimajući u obzir različite parametre na osnovu kojih je ona ostvarena.

KLJUČNE REČI: instruktivni primeri, solfeđo, inspiracija, klasifikacija

A PROPOSAL FOR THE CLASSIFICATION OF INSTRUCTIONAL EXAMPLES IN TEACHING SOLFEGGIO IN SERBIA IN REGARDS TO THE SOURCE OF THEIR INSPIRATION

In a wide range of textbooks and resource books for teaching solfeggio in Serbia besides numerous instructional examples from music-pedagogical literature there is also an abundance of instructional examples created by the authors of this publication. Whether it is about melodic and rhythmic examples and motives or technical practices an initial impulse can be sensed explicitly as well as implicitly, the one which served as a model for their creation. The classification of instructional examples is influenced by more parameters, among which some have been subjects of contemporary researchers' interest. In this respect individual styles of composing instructional examples were analysed, the classification of the approach to usage of folk songs was completed as well as the categorisation of examples for singing a prima vista. In addition, guidelines have been given for composing instructional examples. The intention of the authors is to perceive possible sources of inspiration for the authors of instructional example as well as to suggest their classification by taking into consideration diversity of parameters on the base of which the classification was realised.

KEY WORDS: instructional examples, solfeggio, inspiration, classification

DUŠAN ERAK

Univerzitet u Istočnom Sarajevu
Muzička akademija
Bosna i Hercegovina
E-mail: dusanerak@yahoo.com

RITMIČKI DIKTAT U PRIRUČNICIMA SRPSKIH AUTORA PRIMJENJIVANIM U OSNOVNIM MUZIČKIM ŠKOLAMA U BOSNI I HERCEGOVINI (1945–2007)

Analiza muzičke građe i metodičkih uputstava u priručnicima srpskih autora primjenjivanih u nastavi solfeđa u osnovnim muzičkim školama u Bosni i Hercegovini u periodu od 1945. do 2007. godine omogućava uvid u načine rada u oblasti muzičkog diktata. Cilj istraživanja se odnosi na ukazivanje značaja ritmičkog diktata, koji predstavlja jedan od preduslova za uspješan rad na melodijsko-ritmičkom diktatu. Analitičko-sintetički prikaz nastavnih programa i primjenjivanih priručnika srpskih autora u osnovnim muzičkim školama u Bosni i Hercegovini omogućava uvid u kvantitativnu zastupljenost ritmičkog diktata, a deskriptivnim metodom su objašnjeni uzročno-posljedični pristupi u načinima rada na ritmičkom diktatu. Kompletni uvid u metodička uputstva i muzičku građu u pomenutim priručnicima omogućava sagledavanje višedecenijskog pristupa u radu na ritmičkom diktatu zasnovanom na dva principa. Germanski princip je zasnovan na prepoznavanju ritmičkih trajanja u diobi jedinice brojanja, dok romanski, kao i princip kombinovane funkcionalne metode, na prepoznavanju metra i različitih kombinacija ritmičkih figura u muzičkom toku. Simultani rad na postavci, utvrđivanju, obnavljanju ritmičkih vrsta i ritmičkih figura sa radom u oblasti ritmičkog diktata, kao i primjena raznovrsnih metodičkih postupaka, su bitni preduslovi za uspješnu realizaciju funkcionalno-praktičnih ciljeva u oblastima ritma i muzičkog diktata.

KLJUČNE RIJEČI: solfedo, ritmički diktat, priručnici, osnovna muzička škola

RHYTHMIC DICTATION IN THE HANDBOOKS OF SERBIAN AUTHORS APPLIED IN ELEMENTARY MUSIC SCHOOLS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA (1945–2007)

An analysis of the musical material and the methodical instructions in the handbooks of Serbian authors applied in solfeggio teaching in elementary music schools in Bosnia and Herzegovina from 1945 to 2007 provides an insight into the methods of working in the field of music dictation. The aim of the research is to indicate the importance of rhythmic dictation, which is one of the preconditions for successful work on melodic-rhythmic dictation. Analytical and synthetic presentation of curricula and applied handbooks of Serbian authors in elementary music schools in Bosnia and Herzegovina provides insight into quantitative representation of rhythmic dictation. The descriptive method explains the cause and effect approaches in the methods of work on rhythmic dictation. The complete insight into the methodical instructions and the musical material in the aforementioned handbooks makes it possible to see a decades-long approach in working on rhythmic dictation based on two principles. The Germanic principle is based on the recognition of rhythmic durations in the division of the counting unit, while Romanic principle, as well as the principle of the combined functional method – on the recognition of the musical meter and various combinations of rhythmic figures in the musical flow. Simultaneous work on methodical settings and renewal of rhythmic types (meter) and rhythmic figures with methodical work in the field of the rhythmic dictation, as well as the application of various methodical procedures, are essential prerequisites for successful realization of functional and practical aims in the fields of rhythm and musical dictation.

KEY WORDS: solfeggio, rhythmic dictation, handbooks, elementary music school.

IVANA HRPKA-VEŠKOVAC

Univerzitet umetnosti u Beogradu

Fakultet muzičke umetnosti

Srbija

E-mail: i.hrpka@hotmail.com

UVOD U MUZIČKU PISMENOST – JEDAN POGLED NA RUSKA ISKUSTVA

Smatrajući da je za razvoj muzičkog sluha kao i upoznavanje osnovnih elemenata muzičke pismenosti izuzetno značajan period od rođenja do početka školovanja, ruski autori i profesori solfeđa jedan segment svog rada posvetili su deci i njihovim roditeljima objavljujući knjige sa jedinstvenim ciljem - pronalaženjem pristupa za savladavanje jezika muzike svim zainteresovanima. Pokušavajući da spreče negativne uticaje pojedinih medija, po njima, posebno televizije, ruski autori su bili saglasni u stavu da početak muzičkog obrazovanja deteta treba pokrenuti od prvih dana života, s jedne strane, izborom klasične muzike koja pozitivno utiče na razvoj sluha, ali, s druge strane, kontrolisanjem glasnosti muzike kao i vrste instrumenata koji bi mogli da izazovu razdražljivost i podstaknu agresiju. Zauzimajući stav da se već od treće godine života može započeti sa elementarnim muzičkim opismenjavanjem, ruski autori literature za solfeđo zastupali su ideju da su u tom periodu najbolji učitelji – roditelji, te da bi samo učenje trebalo da se zasniva na igri kao najpristupačnijem obliku rada. Cilj ovog istraživanja zasnovanog na analitičkoj i deskriptivnoj metodi usmeren je ka sagledavanju mogućnosti uvoda u muzičku pismenost kao modela koji bi mogao da se primeni u drugim pedagoškim sredinama.

KLJUČNE REČI: muzička pismenost, uvod, roditelji, ruska iskustva, solfeđo.

AN INTRODUCTION TO MUSIC LITERACY - ONE LOOK AT RUSSIAN EXPERIENCES

Considering that the development of musical hearing as well as learning about the basic elements of musical literacy is a very important period from birth to the beginning of education, Russian authors and professors of solfeggio devoted a segment of their work to children and their parents by publishing books with a unique purpose - finding an approach to mastering the language of music to all concerned. Trying to prevent the negative effects of certain media, according to them, especially television, the Russian authors agreed that the beginning of a child's music education should be initiated from the first days of life, on the one hand, by choosing classical music that positively affects the development of hearing, but, with on the other hand, by controlling the volume of music as well as the kind of instruments that could cause irritability and encourage aggression. Taking the view that elementary music literacy can begin from the age of three, Russian authors of solfeggio literature advocated the idea that, during this period, they were the best teachers - parents, and that learning alone should be based on play as the most accessible form of work. The aim of this research, based on the analytical and descriptive method, is to look at the possibility of introduction to music literacy as a model that could be applied in other pedagogical environments.

KEY WORDS: musical literacy, introduction, parents, Russian experiences, solfeggio.

MILICA JOVANOVIĆ

Univerzitet u Nišu

Fakultet umetnosti u Nišu

Srbija

E-mail: milica.jovanovic37@yahoo.com

ILUSTRACIJA I VIZUELIZACIJA U NASTAVI SOLFEĐA

Predmet Solfeđo od samog početka muzičkog školovanja nudi prilično zahtevan izbor tema koje treba da budu obrađene. Puno novih pojmova, apstraktnih imena, stranih riječi i značenja treba približiti razumevanju dece i probuditi njihovo interesovanje, uz uvažavanje specifičnosti njihove razvojne psihologije. Kako bismo odgovorili na savremene zahteve pedagoškog pristupa koji sve veći značaj pridaje vizuelizaciji u nastavi, u radu smo nastojali da sagledamo neke elemente koji se odnose na primenu ilustrativnog materijala u procesu sticanja i asimilacije znanja, sa naglaskom na njegovu obrazovnu funkciju. Značaj teme određen je potrebom da se uspostave snažne veze između simbola i prepoznavanja muzičkih struktura u ranom periodu učenja muzike. Snažan didaktički efekat prikazivanja elemenata muzičkog jezika putem ilustrativnog materijala ogleda se u intenziviranju obrazovnog procesa, obezbeđivanju motivacije kognitivnih aktivnosti, aktiviranju obrade informacija i sticanju neophodnih saznanja. Na najjednostavnijem, intuitivnom osnovu, ilustracije pozitivno doprinose konkretizaciji apstraktnih koncepata i imaju direktne implikacije na razumevanje muzike, te predstavljaju dragoceno nastavno sredstvo u nastavi solfeđa.

KLJUČNE REČI: solfeđo, ilustracija, nastava, muzički jezik, nastavno sredstvo

ILLUSTRATION AND VISUALIZATION IN SOLFEGGIO TEACHING

From the very beginning of music education, the Solfeggio subject offers a quite demanding choice of topics that need to be processed. A lot of new concepts, abstract terms, foreign words and meanings need to be brought closer to children's understanding and to arouse their interest, while respecting the specifics of their developmental psychology. In order to respond to the contemporary demands of the pedagogical approach, which gives increasing importance to visualization in teaching, in the paper we have tried to perceive some elements related to the application of illustrative material in the process of acquiring and assimilating knowledge, with emphasis on its educational function. The importance of the topic is determined by the need to establish strong links between symbols and recognition of musical structures in the early period of music learning. Powerful didactic effect of presenting elements of musical language through illustrative material is reflected in intensifying the educational process, providing motivation for cognitive activities, activating information processing and acquiring the necessary knowledge. On the simplest, intuitive basis, the illustrations positively contribute to the concretization of abstract concepts and have direct implications for the understanding of music, and therefore represent valuable teaching tool in solfeggio teaching.

KEY WORDS: solfeggio, illustration, teaching, musical language, teaching material

LIVIJA JOVČIĆ

Univerzitet u Novom Sadu
Akademija umetnosti
Srbija
E-mail: livjovcic@gmail.com

ELIZABETA VIDICKI

Univerzitet u Novom Sadu
Akademija umetnosti
Srbija
E-mail: elizabeta.vidicki@gmail.com

PRIMENJENA HARMONIJA NA KLAVIRU – IZAZOV ZA BUDUĆE MUZIČKE PEDAGOGE

Primenjena harmonija na klaviru jedan je od najdelikatnijih izazova sa kojim se mladi muzički pedagozi suočavaju u praktičnom radu na predmetu Solfeđo. Naime, sposobnost improvizovanja pri ozvučavanju latentne harmonije u vidu klavirske pratnje, odnosno, harmonske podrške, esencijalni je kriterijum pri rangiranju kompetencija nastavnika solfeđa. Veština vladanja klavirom sa motoričko-tehničkog aspekta se u tom kontekstu podrazumeva, ali akcenat treba da bude na funkcionalnom objedinjivanju svih muzičkih parametara istovremeno – melodije, harmonije, ritma, muzičkog oblika, stilske orijentacije – ne zapostavljajući nijednog momenta primerenost datih zahteva uzrastu učenika. Postavlja se pitanje u kojoj meri teorijsko znanje usvojeno na stručnim predmetima (Harmonija, Kontrapunkt, Muzički oblici, Aranžiranje, Uvod u komponovanje i dr), ima praktičnu primenu u budućem pedagoškom radu na predmetu Solfeđo, odnosno, u kojoj meri su budući nastavnici osposobljeni za kreativnu improvizaciju na klaviru. Cilj rada je da se ispita u kojoj meri su usvojena teorijska znanja studenata završnih godina akademskih studija Muzičke pedagogije u funkciji praktičnih zadataka koje predmet Metodika nastave solfeđa pred njih postavlja, pripremajući ih za samostalni pedagoški rad.

KLJUČNE REČI: Solfeđo, Muzička pedagogija, primenjena harmonija, klavirska pratnja, improvizacija

APPLIED HARMONY ON THE PIANO – A CHALLENGE FOR FUTURE MUSIC PEDAGOGUES

Applied harmony on the piano is one of the most delicate challenges that young music pedagogues face in practical instruction of Solfeggio. Namely, the improvisational skills in providing latent harmony piano accompaniment, that is, harmonic support, is an essential criterion in ranking a Solfeggio teacher's competencies. The piano mastery from the motor-technical point of view is presumed in this context; however, emphasis is to be placed on the functional incorporation of all musical parameters simultaneously – melody, harmony, rhythm, musical form, style orientation – never losing the sight of the appropriateness of the given requirements in regard to the age of the pupil. The question is raised as to the applicability of theoretical knowledge attained through vocational courses (Harmony, Counterpoint, Musical Forms, Arrangement, Introduction into Composing, etc.) in the future pedagogical Solfeggio work, that is, how well those courses prepare future teachers for creative piano improvisation. This study is aimed at examining how the theoretical knowledge attained by final year students of the academic studies in Music Pedagogy corresponds to practical tasks they are to carry out within the course of Methodology of Solfeggio Teaching, which are designed to prepare them for independent pedagogical work.

KEY WORDS: Solfeggio, Music Pedagogy, applied harmony, piano accompaniment, improvisation

GORDANA KARAN

Univerzitet umetnosti u Beogradu
Fakultet muzičke umetnosti
Srbija
E-mail: karan.gordana@gmail.com

IVANA HRPKA-VEŠKOVAC

Univerzitet umetnosti u Beogradu
Fakultet muzičke umetnosti
Srbija
E-mail: i.hrpka@hotmail.com

UVOD U PRAKTIČNU METODIKU NASTAVE SOLFEĐA

Metodika nastave solfeđa se, kao predmet, na osnovnim muzičkim studijama oblikuje kroz dva segmenta – teoretski i praktični deo, s tim da je za svaki predviđena po jedna nastavna godina. S obzirom na to da u relativno kratkom vremenskom periodu studenti moraju da usvoje kompletna teoretska znanja vezana za metodičke postulate, ostaje utisak da, u takvim uslovima, upoznaju tek osnovne konture prakse (koliko vreme i organizacija nastave to dozvoljavaju) i da, na neki način, ovu materiju, za koju su se profesionalno usmerili, doživljavaju kao jednu stepenicu izraženu kroz vrednovanje/dobijanje ocene. Upravo zbog toga, moguće je naslutiti jedan od problema muzičkih studija, kada je reč o metodici nastave solfeđa, prepoznatom kroz pojavu svojevrsnog strukturalnog „šablona“ kada je reč o izradi metode pripreme za održavanje praktičnog časa. Sa željom da se studentima i budućim mladim kolegama – početnicima pomogne u realizaciji prvih pedagoških koraka, ovaj rad ima za cilj osmišljavanje uvoda u praktičnu metodiku nastave solfeđa kao svojevrсни skup praktičnih iskustava. Utoliko je značajnija želja autora rada da prikažu pitanja i odgovore koji su principijelno vezani za razumevanje metodičkih postulata sa jednim ciljem – pokretanjem mladih kolega da nastave i oplemene put metodike nastave solfeđa.

KLJUČNE REČI: metodika nastave solfeđa, praksa, metodički postulati, pitanja, odgovori.

INTRODUCTION TO PRACTICAL METHODS OF TEACHING SOLFEGGIO

The teaching methodology of solfeggio is, as a subject, shaped through basic music studies through two segments - the theoretical and the practical part, with one teaching year envisaged for each. Given that students have to acquire complete theoretical knowledge related to methodical postulates in a relatively short period of time, it seems that in such conditions they will only learn the basic contours of practice (how much time and organization they allow) and, in some way, they perceive this matter, which they have professionally targeted, as a single step, expressed through the evaluation. For this reason, one of the problems of music studies can be foreseen when it comes to the teaching method of solfeggio, recognized through the emergence of a kind of structural "pattern" when it comes to making methodical preparations for holding a practical class. With the desire to help students and future young beginner colleagues in the realization of the first pedagogical steps, this paper aims to provide an introduction to the practical methodology of teaching solfeggio as a kind of practical experience. More important is the authors' desire to present questions and answers that are principally related to the understanding of methodological postulates with the sole purpose - to encourage young colleagues to continue and refine the path of teaching solfeggio methods.

KEY WORDS: teaching methods of solfeggio, practice, methodical postulates, questions, answers.

MARIJA KAPLAREVIĆ

MŠ "Vatroslav Lisinski" Beograd

Srbija

E-mail: marijakaplarevic@gmail.com

ETAPE NASTAVNOG PROCESA U SOLFEĐU

Ovo izlaganje predstavlja deo šireg istraživanja o tipologiji muzičke građe, koja se koristi u nastavi solfeđa. Nastavni proces je opisan kao niz etapa u poučavanju, odnosno učenju. O toku nastavnog procesa na ovaj način se sporadično govori u metodičkoj literaturi. Mi ih, međutim, smatramo za jedan od ključnih činilaca u planiranju i organizaciji nastave, kreiranju i izboru instruktivne literature, koja se upotrebljava, kao i izbor metodičkih postupaka nastavnika prilikom rada na razvoju slušnih veština učenika. Polazište u istraživanju o etapama u nastavnom procesu su znanja iz opšte nauke, didaktike. U nastavi solfeđa, primenjujući didaktička pravila i principe, ali uzimajući u obzir specifičnosti ove nastavne discipline, mogu se prepoznati etape pripreme, postavke i obrade, utvrđivanja i proveravanja naučenog gradiva.

KLJUČNE REČI: solfeđo, praktična metodika nastave solfeđa, nastavni proces, etape u učenju i poučavanju

STAGES OF TEACHING PROCESS IN AURAL SKILLS

This presentation is part of a broader study of the typology of musical material used in teaching aural skills. The teaching process is described as a series of stages in teaching and learning. The course of the teaching process is sporadically discussed in the methodological literature. However, we consider them to be one of the key factors in the planning and organization of teaching, the creation and selection of instructional literature that is used, as well as teachers' selection of methodological procedures when working on the development of students' auditory skills. The starting point in the research on the stages in the teaching process is knowledge in general science, didactics. In aural skills teaching, while applying didactic rules and principles, but taking into account the specifics of this teaching subject, one can recognize the stages of preparation, acquisition and processing, practicing and verification of the learned material.

KEY WORDS: aural skills, practical methodology of aural skills, teaching process, stages of learning and teaching.

VEDRANA MARKOVIĆ

Univerzitet Crne Gore
Muzička akademija
Crna Gora
E-mail: vedrana.mark@t/com.me

ANDREA ĆOSO-PAMER

ŠOSMO "Vida Matjan", Kotor
Crna Gora
E-mail: coso.andrea@gmail.com

MUZIČKA BAJKA *BESANA ŠUMSKA NOĆ* – KREACIJA I VANVREMENSKA INSPIRACIJA

Muzička bajka *Besana šumska noć* predstavlja jedno od najznačajnijih djela kompozitorke i muzičke pedagoškinje Vide Matjan. Ova muzičko-scensko djelo, u rukopisu, čuva se u Istorijskom arhivu grada Kotora. I pored ogromne vrijednosti koje ima, djelo do sada nije štampano, a zainteresovanoj javnosti je dostupno samo kao kopija rukopisa, čiji je obim 111 strana. Djelo je nastalo 1963. godine, po tekstu dugogodišnjeg saradnika Vide Matjan, čuvenog Kotoranina Miloša Miloševića, naučnika, arhiviste, muzičara, pjesnika, istoričara i doživotno izabranog admirala Bokeljske mornarice, a za njega su autori dobili Trinaestojulsku nagradu za umjetnost i nauku 1965. godine. Ova muzička bajka je namijenjena djeci osnovnog školskog uzrasta, ali ne samo djeci kao publici, već i djeci kao izvođačima. Izvođački aparat čine instrumenti Orfovog instrumentarijuma, zatim gitara, klavir, vokalni solisti, hor i baletski plesači. Radnja bajke je smjestena šumu, u kojoj patuljci i šumske životinje zajedno sviraju, pjevaju i plešu, u miru i prijateljstvu, prenoseći poruke ljubavi. U radu su analizirane numere koje čine ovo muzičko-scensko djelo, sa posebnim akcentom na numere koje izvodi hor. Horske pjesme su pisane na način koji je razumljiv najmlađoj publici, ali i prilagođen uzrastu u pogledu izvođačkih zahtjeva. Iako su nastale prije skoro 60 godina, ove numere zbog svoje ljepote, umjetničke vrijednosti i isticanja univerzalnih vrijednosti i danas mogu biti zanimljivi didaktički primjeri, pogodni za obradu u okviru nastave solfeđa. Muzička bajka *Besana šumska noć* predstavlja odličan didaktički materijal pomoću kojeg je moguće ostvariti korelaciju nastave solfeđa sa instrumentalnom nastavom, a što treba da bude jedan od ciljeva savremene nastave solfeđa.

KLJUČNE RIJEČI: solfeđa, muzička bajka, hor, Orfov instrumentarijum, korelacija

MUSIC FAIRYTALE *SLEEPLESS NIGHT IN THE WOODS* – CREATION AND PERPETUAL INSPIRATION

Music fairytale *Sleepless Night in the Woods* represents one of the most significant works of Vida Matjan, a composer and a music pedagogue. The manuscript of this musical-stage piece is kept in the Historical Archives of Kotor. Despite its enormous value, the work has not yet been printed and available to interested public is only the copy of the manuscript, 111 pages long. The work was created in 1963 based on the text by Vida Matjan's long-time associate, the famous Kotor-born Milos Milosevic, a scientist, archivist, musician, poet, historian, and lifelong admiral of Boka Navy, for which the authors won Trinaestojulska Prize for Art and Science in 1965. This music fairytale is intended for children of elementary schools and not only for children as audience but for children as performers too. The performance of this work involves instruments of the Orff approach, guitar, piano, vocal soloists, choir and ballet dancers. The fairytale takes place in the woods where dwarfs and forest animals all play, sing and dance together, in peace and friendship, conveying the messages of love. This work analyzes the songs making up this musical-stage piece specially focusing on those songs performed by a choir. Choir songs were written in a way comprehensive to the youngest audience but also adapted to the age in terms of performing requirements. Although they were created more than 60 years ago, owing to their beauty, artistic value and universal values highlights, these songs can be interesting didactic examples suitable for interpretation within solfeggio lessons even today. Music fairytale *Sleepless Night in the Woods* is an excellent didactic material which can be utilized to make correlation between solfeggio and instrumental lessons which ultimately should be one of the goals of contemporary solfeggio teaching.

KEY WORDS: solfeggio, music fairytale, choir, Orff approach, correlation

MILENA SRDIĆ

Univerzitet u Novom Sadu

Akademija umetnosti

Srbija

E-mail: srdicmilena73@gmail.com

MOGUĆNOSTI TRANSFERA RITMIČKIH VEŠTINA NA NASTAVU KAMERNE MUZIKE U OSNOVNOJ MUZIČKOJ ŠKOLI

Nov program za osnovne muzičke škole stupio je na snagu ove školske godine. Jedna od zapaženijih promena u odnosu na prethodni je jasnija sistematizacija sadržaja i ishodišta predmeta vezanih za zajedničko izvođenje muzike, Kamerne muzike i Orkestra. U jednom od prethodnih radova poređeni su programi za Solfeđo i Kamernu muziku u drugom ciklusu osnovne muzičke škole, te posmatrana perspektiva njihovog koreliranja. Očekuje se da se predmet Kamerna muzika u drugom ciklusu osnovne muzičke škole čvršće ustoliči kao sada obavezan. Do sada, predmet jeste bio prisutan, ali u odnosu na uslove svake škole pojedinačno, sa više fakultativnim pristupom. Tada očekujemo formiranje uslova za empirijsko istraživanje. U ovom trenutku je ideja da se sagleda mogućnost transfera veština stečenih iz oblasti ritma na nastavi Solfeđa na savladavanje programa na predmetu Kamerna muzika. Umrežavanje sadržaja predmeta, onoliko koliko to njihova priroda dopušta, mora da bude ključno usmerenje savremenog obrazovnog procesa sa ciljem formiranja kompetentnih muzičkih stručnjaka tokom dugoročnog procesa školovanja.

KLJUČNE REČI: Solfeđo, Kamerna muzika, ritam, korelacija

POSSIBILITIES FOR TRANSFERRING RHYTHMIC SKILLS TO TEACHING CHAMBER MUSIC IN ELEMENTARY MUSIC SCHOOL

The new curricula for elementary music schools came into effect this school year. One of the most noticeable changes from the previous one is a clearer systematization of subjects related to the ensemble performing music, Chamber music and the Orchestra. In one of the previous works, programs for Solfeggio and Chamber music in the second cycle of primary music school were compared, and the perspective of their correlation was observed. It is expected that the Chamber music course in the second cycle of elementary music school will be firmly established as the obliged one. So far, the subject has been present, but in relation to the conditions of each school individually, with a more optional approach. We then expect the conditions for empirical research. At this point, the idea is to observe the possibility of transferring of rhythmic skills achieved in Solfeggio to the field of learning first steps in Chamber music. Networking the subjects contents, as far as their nature permits, must be a key focus of the contemporary educational process with the aim of forming competent music professionals throughout the long-term schooling process.

KEY WORDS: Solfeggio, Chamber music, rhythm, correlation

TIHANA ŠKOJO

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Osijek

Akademija za umjetnost i kulturu

Hrvatska

E-mail: tihana.skojo@skojo.hr

AKTIVNOSTI GLAZBENOGA STVARALAŠTVA U NASTAVI SOLFEGGIA

Iako su aktivnosti glazbenoga stvaralaštva u nastavnim planovima i programima u Hrvatskoj prisutni već više od 30 godina, u praktičnoj nastavnoj realizaciji temeljnoga glazbeno-teorijskoga predmeta solfeggia, u kojem učenici sustavno stječu intonacijska i ritamska znanja i vještine, puni potencijal tih aktivnosti još nije dosegnut.

U radu se opisuje istraživanje provedeno s ciljem ispitivanja stavova nastavnika solfeggia o aktivnostima glazbenoga stvaralaštva i njihovoj implementaciji u nastavi solfeggia.

Rezultati istraživanja pokazuju da najveći broj nastavnika procjenjuje vlastite kompetencije o provođenju aktivnosti glazbenoga stvaralaštva dobrima, dok ih manji dio procjenjuje izvrsnim i nedovoljnim. Nastavnici solfeggia procjenjuju svoja znanja o aktivnostima glazbenoga stvaralaštva, stečena tijekom fakultetskoga obrazovanja, nedovoljnima te smatraju kako im je potrebna dodatna edukacija za ostvarenje kreativnih sadržaja u nastavi. Navode kako u svojoj nastavi realiziraju aktivnosti glazbenoga stvaralaštva s ciljem razvoja kreativnih i stvaralačkih sposobnosti kod učenika, boljega razumijevanja manjih obrazovnih cjelina, zanimljivije, dinamičnije i aktivnije nastave solfeggia. Iako pozitivno procjenjuju sve nastavne aktivnosti, najvažnijim i najučinkovitijim aktivnostima, ali i najtežim za realizaciju, nastavnici procjenjuju diktate i pjevanje, dok aktivnosti glazbenoga stvaralaštva procjenjuju najzanimljivijim, ali i nezahtjevnim.

Na temelju rezultata može se zaključiti kako su nastavnici svjesni uloge, važnosti i potrebe implementacije aktivnosti glazbenoga stvaralaštva u nastavu solfeggia, ali su istovremeno svjesni i potrebe za sustavnim osnaživanjem svojih kompetencija u pogledu konkretnih stvaralačkih aktivnosti koje se mogu implementirati u nastavu solfeggia s ciljem razvijanja kreativnih glazbenih sposobnosti i muzikalnosti kod učenika.

KLJUČNE RIJEČI: solfeggio, aktivnosti glazbenoga stvaralaštva, nastavnici solfeggia

MUSICAL-CREATIVE ACTIVITIES IN SOLFEGGIO TEACHING

Although the musical-creative activities have been present in the curricula in the Republic of Croatia for over thirty years, in the practical teaching realization of the basic music-theoretical subject of solfeggio, in which students systematically acquire intonation and rhythmic knowledge and skills, the full potential of these activities has not yet been reached.

The paper describes a study conducted to examine the attitudes of solfeggio teachers on the creative activities of music making and their implementation in teaching solfeggio.

The results of the study show that the majority of teachers evaluate their own competencies in conducting musical-creative activities as good, while a smaller number of them estimates their performance to be either excellent or insufficient. Solfeggio teachers evaluate their knowledge of musical-creative activities acquired during college education as insufficient and consider that they need additional education to implement the creative content in their teaching. They state that in their teaching they conduct activities of music making with the aim of developing creative skills among students, better understanding of smaller educational units, more interesting, dynamic, and active teaching of solfeggio. Although they evaluated all teaching activities positively, as the most important and effective activities, but also the most difficult to conduct, teachers evaluated dictation and singing. Meanwhile, they evaluated the activities of music making as the most interesting but also the least demanding.

Based on the results, it was concluded that teachers are aware of the role, importance, and need to implement musical-creative activities in the solfeggio teaching. At the same time, they are aware of the need to systematically improve their competencies with respect to specific creative activities that can be implemented in solfeggio teaching, in order to develop creative musical abilities and musicality in students.

KEY WORDS: solfeggio, musical-creative activities, solfeggio teachers

DRAGANA TODORVIĆ

Univerzitet umetnosti u Beogradu

Fakultet muzičke umetnosti

Srbija

E-mail: dada2609@yahoo.com

VOKALNE MINIJATURE BORIVOJA POPOVIĆA

Borivoje Popović (1918–1994), muzički pedagog, muzički pisac, kompozitor i dirigent, ostavio je dubok trag u istoriji srpske i jugoslovenske muzičke pedagogije. Senzibilitet, iskustvo i praksu različitih muzičkih oblasti Popović je permanentno povezivao i time im davao novu dimenziju, posebno pedagogiji nastave solfeđa. Opšte je poznato da je Borivoje Popović autor prvog ciklusa udžbenika za solfeđo u Srbiji za sve razrede niže muzičke škole koji je objavio u petogodišnjem periodu (1970–1975) i time finalizovao programsku celinu namenjenu osnovnom muzičkom obrazovanju. Ove publikacije označile su ne samo prekretnicu u sadržajnom i konceptualnom aspektu nastavne literature za solfeđo, već su u značajnoj meri uticale na redefinisane opštih ciljeva predmeta u sklopu srpskog sistemskog muzičkog obrazovanja. Fokus razmatranja u ovom radu je na jedinstvenoj materiji iz oblasti melodike u okviru pomenute udžbeničke literature za nižu muzičku školu – *vokalnim minijaturama* kao specifičnim formama programske i apsolutne muzike. Po prvi put u istoriji srpske pedagogije nastave solfeđa, melodijski primeri evoluirali su u kompozicije sa istaknutim naslovima koji otkrivaju inicijalni smisao muzičkog sadržaja. Na drugoj strani, minijature apsolutne muzike bazirane su na muzičkoj formi, koja predstavlja idejno inspirativno polazište. Sagledavanjem sadržajnih aspekata vokalnih minijatura Borivoja Popovića, osvetljava se sveobuhvatnost njegovih pedagoških tumačenja i estetskih stremljenja u radu na melodici i ističe značaj solfeđa kao muzičko-pedagoške discipline pri formiranju interpretacije muzičkog dela.

KLJUČNE REČI: vokalne minijature, Borivoje Popović, solfeđo, programnost, apsolutna muzika

VOCAL MINIATURES BY BORIVOJE POPOVIĆ

Borivoje Popović (1918–1994), music pedagogue, author of music-pedagogical literature, composer and conductor, left a deep mark within the history of Serbian and Yugoslav music pedagogy. Popović permanently connected the sensibility, experience and practice of different musical fields and thus gave them a new dimension, especially the solfeggio teaching pedagogy. It is generally known that Borivoje Popović is the author of the first cycle of solfeggio textbooks in Serbia for all grades of elementary music school, which he published in a five-year period (1970–1975). These publications marked not only a turning point in the content and conceptual aspect of teaching literature for solfeggio, but also significantly influenced the re-defining of the general objectives of the subject within the Serbian systemic music education. Focus of consideration in this paper is on the unique material in the field of melodic within the mentioned textbook literature – *vocal miniatures* as specific forms of program and absolute music. For the first time in the history of Serbian pedagogy of solfeggio teaching, melodic examples have evolved into compositions with prominent titles that reveal the initial meaning of the musical content. On the other hand, the miniatures of absolute music are based on the musical form, which represents the conceptual inspirational starting point. Considering the content aspects of Borivoje Popović's vocal miniatures, the comprehensiveness of his pedagogical interpretations and aesthetic aspirations in the field of melodic is highlighted and emphasizes the importance of solfeggio as a musical-pedagogical discipline in forming the interpretation of a musical piece.

KEY WORDS: vocal miniatures, Borivoje Popović, solfeggio, programmaticity, absolute music

INSTRUMENTALNA
PEDAGOGIJA

INSTRUMENTAL
TEACHING METHODS

VESNA IVKOV

Univerzitet u Novom Sadu

Akademija umetnosti

Srbija

E-mail: vesnaivkov@yahoo.com

METODIKA NASTAVE HARMONIKE MILANE BARAČKOV MALENICA

Kad je reč o uspešnom pedagoškom delovanju, jedno od najpoznatijih imena novosadske škole harmonike je prof. Milana Baračkov Malenica. Na njeno opredeljenje za sviranje harmonike, uticala je najbliža okolina, s obzirom na to da je Milanina majka čuvena Margita Baračkov, predstavnik začetnika škole harmonike u Novom Sadu. Stečeno visoko muzičko obrazovanje u Trosingenu bilo je od ključnog značaja za budući rad Milane Baračkov Malenica i otud potiču elementi postavke metodike nastave harmonike, koja se generacijama primenjuje u novosadskoj muzičkoj školi i šire. Autor ovog saopštenja iznosi problematiku učenja harmonike „prema školi Milane Baračkov Malenica“ kao doprinos proučavanju harmonikaške prakse u Srbiji.

KLJUČNE REČI: harmonika, metodika, Milana Baračkov

THE ACCORDION TEACHING METHODOLOGY OF MILANA BARAČKOV MALENICA

In regard to successful teaching activity, one of the best known names in the Novi Sad school of the accordion is the one of Prof. Milana Baračkov Malenica. Her choice of the instrument was highly influenced by the closest environment she grew up in, considering the fact that Milana's mother is the famous Margita Baračkov, a representative of the initiators of the accordion school in Novi Sad. The music education she received in Trossingen was crucial for the future work of Milana Baračkov Malenica and this is where the elements of her concept of the accordion teaching methodology, which has been used for generations in the Novi Sad music school and wider, originates from. The author of this text offers a review of issues involved in the accordion teaching "after the school of Milana Baračkov Malenica" as a contribution to the study of the accordion practices in Serbia.

KEY WORDS: accordion, methodology, Milana Baračkov Malenica

MARIJA MITROVIĆ

Umjetnička škola za muziku i balet "Vasa Pavić" Podgorica

Crna Gora

E-mail: mmarija994@gmail.com

SAVREMENI PIJANIZAM I UPOTREBA NOVIH TEHNOLOGIJA – PUT KA PROMJENI PEDAGOŠKE PARADIGME

Muzički tokovi, nove estetike, ali i muzička pedagogija u cjelini, ne mogu se posmatrati izvan šireg socio-kulturnog konteksta, koji je u savremenom dobu snažno obilježen uplivom digitalnih tehnologija. Rad se bavi problematikom tradicionalnih paradigmi u klavirskoj pedagogiji i promišljanjima o povezanosti sa savremenim tendencijama koje podrazumijevaju multidisciplinarni pristup, upotrebu digitalnih medijuma i stvaranje kompetencija koje odgovaraju potrebama novih generacija pijanista.

Prvi izazov za pedgoge predstavlja mnoštvo muzičkih i van-muzičkih informacija za kojima mladi ljudi svakodnevno posežu putem interneta i pronalaženje načina da se usmjere ka njihovoj kritičkoj selekciji nadogradnji znanja. Sledeći izazov je digitalni pristup praktičnom obrazovanju koji podrazumijeva kompjuter (definišući instrument vremena u kome živimo) kao glavni medij za intimnije shvatanje prirode klavirskog zvuka. „Anything goes-koncept“ i multidisciplinarnost sve više su prisutni u savremenoj muzici. Prevedeno u pedagoški kontekst, multidisciplinarni pristup podrazumijeva informisanost učenika o drugim umjetnostima i njihovom međusobnom prožimanju. To ne dovodi u pitanje rad na usavršavanju klavirske tehnike, poznavanje klasičnog repertoara, već podrazumijeva kultivisanje estetike i sveobuhvatnije percepcije umjetnosti. Neophodnim se čini i stvaranje uslova za istraživanje i dizajn zvuka, izučavanje kompjuterskih programa, samostalno kreiranje i upoznavanje sa mogućnostima povezivanja klavira i kompjutera kao sinkretičkih medijuma. U tom smislu su i kompetencije nastavnika proširene i očekivanja veća, čime se izlazi iz postojeće zone komfora, što otvara perspektivu udruživanja kompozitora, stručnjaka iz ICT tehnologija i pijanista. Multidisciplinarnost i upotreba kompjutera prirodna su agregatna stanja doba u kome živimo, s toga je važno razmišljati i djelovati u cilju proširivanja klavirske pedagoške prakse i prilagoditi je širem socio-kulturnom kontekstu, čineći relevantnijim stečena znanja i vještine.

KLJUČNE RIJEČI: Tehnologija, savremena pedagogija, multidisciplinarnost, savremenost, mladi pijanisti

CONTEMPORARY PIANISM AND THE USE OF NEW TECHNOLOGIES – A WAY TO THE CHANGE OF THE PEDAGOGICAL PARADIGM

Music courses, new aesthetics, and music pedagogy at the first place, cannot be seen out of the broader socio-cultural context, which is, in the modern age, strongly characterized by the influence of digital technologies. The paper deals with the problems of traditional paradigms in piano pedagogy and reflections on its connection with contemporary tendencies that imply a multidisciplinary approach, the use of digital media and the creation of competences that answer to the needs of new generations of pianists.

The first challenge for educators is the huge amount of music and non-music informations that young people reach online each day and finding the way to direct these informations on their critical selection of knowledge upgrades. The next challenge is the digital approach to the practical education, which involves the computer (defining instrument of time we live in) as the main medium for a more intimate understanding of the nature of piano sound. Anything goes-concept and multidisciplinary are increasingly present in contemporary music/art. Translated into a pedagogical context, a multidisciplinary approach involves informing students about other arts and how they interact with each other. This does not question the work on improving piano technique or knowledge of the classical repertoire, but implies the cultivation of aesthetics and a more comprehensive perception of art. It also seems necessary to consolidate the conditions for sound research and design, to study computer programs, to independently create and familiarize yourself with the possibilities of connecting pianos and computers as syncretic medias. In this sense, the competences of teachers are expanded and expectations are higher, we leave the existing comfort zone, which opens the perspective of association of composers, experts in ICT technologies and pianists. Multidisciplinary and the use of computers are natural aggregate states of the age in which we live, and it is therefore important to think and act in order to expand piano teaching practice and adapt it to the wider socio-cultural context, making the acquired knowledge and skills more relevant.

KEY WORDS: Technology, contemporary pedagogy, multidisciplinary, contemporaneity, young pianists

MIRNA SABLJAR

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Osijek

Akademija za umjetnost i kulturu

Hrvatska

E-mail: msabljar@gmail.com

PEDAGOŠKE KOMPETENCIJE UČITELJA KLAVIRA ZA POUČAVANJE SVIRANJA NA PRIMARNOM STUPNJU GLAZBENOG OBRAZOVANJA

Rad je pregled pedagoških kompetencija za poučavanje na primarnom stupnju poučavanja sviranja klavira, odnosno za rad s učenicima osnovne glazbene škole. Brojna istraživanja i pedagoški koncepti pokazuju kako su za učenike na različitim stupnjevima glazbenog obrazovanja potrebni učitelji različitih kompetencija i karakteristika. Za razliku od sustava općeg odgoja i obrazovanja gdje se obrazuju učitelji sukladno tome na kojoj će obrazovnoj razini poučavati, u učitelja klavira, ali i svih ostalih učitelja instrumenata, posebnost je da se obrazuju jednako, bez obzira na buduće djelovanje i činjenicu da poučavaju učenike različitih dobi i razina umijeća sviranja. Zbog toga je važno u obrazovanju budućih učitelja klavira staviti veći naglasak na razvoj pedagoških kompetencija jer je pedagoška kompetentnost izuzetno važan čimbenik kvalitete poučavanja. Uvažavajući činjenicu kako je razvoj umijeća sviranja odgojno-obrazovni proces u kojemu su učitelj i učenik u individualnoj nastavi, koja je i prostor za potpunu individualizaciju nastavnog procesa maksimalno usmjerenog i prilagođenog učeniku različitih sposobnosti, razine umijeća sviranja i dobi, potrebno je staviti veći naglasak na razvijanje pedagoških kompetencija kakve su potrebne budućim učiteljima koji će poučavati učenike sukladno različitim obrazovnim razinama poučavanja.

KLJUČNE RIJEČI: pedagoške kompetencije učitelja, individualna nastava, sviranje klavira, osnovne glazbene škole

PEDAGOGIC COMPETENCES OF PIANO TEACHERS FOR TEACHING INSTRUMENT PLAYING ON AN ELEMENTARY LEVEL OF MUSIC EDUCATION

This is an overview of pedagogic competences for teaching instrument playing on an elementary level of piano education, i.e., for working with students in elementary music school. Numerous research and pedagogical concepts show how students on various level of music education require teachers of various competences and characteristics. Unlike the general education system where teachers are being educated in accordance with the education level they are going to teach, piano teachers', as well as other instrument teachers', specialty is to be educated equally, even though they are teaching pupils of different age groups and different levels of skill. Because of that, it is important to put greater emphasis on developing pedagogic competences in the education of future piano teachers because they are an extremely important teaching quality factor. Respecting the fact that the development of the playing skill is an educational process in which the teacher and the pupil are a part of individual teaching, which is also the space for complete individualisation of the teaching process fully oriented towards and adapted to the pupil and one's various capabilities, level of the art of playing and age, it is important to put a bigger emphasis on the development of specific pedagogic competences necessary for future teachers teaching pupils on various levels of education.

KEYWORDS: teachers' pedagogic competences, individual class, piano playing, elementary music schools

MILENA POPOVIĆ-SRDIĆ

Univerzitet u Novom Sadu
Akademija umetnosti
Srbija
E-mail: srdicmilena73@gmail.com

ELIZABETA VIDICKI

Univerzitet u Novom Sadu
Akademija umetnosti
Srbija
E-mail: elizabeta.vidicki@gmail.com

IZVOĐAŠTVO ILI PEDAGOGIJA – IZBOR ILI NUŽNOST

Formiranje celovite muzičke ličnosti, od talentovanog pojedinca do umetnički kompetentnog profesionalca je dugoročan proces na čiji ishod utiču brojni faktori. U Republici Srbiji kurikulum na visokoškolskim ustanovama za izvođačke delatnosti ne predviđa mogućnost izlazne profilisanosti profesionalne dualnosti, za razliku od nekih Evropskih zemalja. Na Akademiji umetnosti u Novom Sadu diplomira približno šezdeset mladih umetnika svake godine, od kojih mnogi sa zapaženim rezultatima u zemlji i inostranstvu. Budući da je broj mesta u orkestrima i kamernim sastavima kod nas i u regionu u velikoj meri ograničen postavlja se pitanje koliko je opredeljenje za rad u nastavi lični izbor, ili je pak, zahtev realnosti – odraz društveno-ekonomskih prilika sredine u kojoj pojedinac deluje. Cilj rada je da ispita lične aspiracije studenata izvođačkih studijskih programa na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, kao i uticaj relevantnih predmeta (nastave instrumenta, kamerne muzike, korepeticije, orkestra, orkestarskih deonica i metodike nastave instrumenta) u sticanju kompetencija za željeni profesionalni angažman.

KLJUČNE REČI: Muzičko obrazovanje, kurikulum, izvođaštvo, muzička pedagogija

PERFORMANCE OR PEDAGOGY – A CHOICE OR NECESSITY

Forming an all-round musical personality from a talented individual to artistically competent professional is a long process, the outcome of which is affected by a number of factors. The curricula at Serbian academic level institutions for performing arts do not give an option of obtaining a dual degree, unlike in some European countries. Approximately sixty young artists graduate from the Academy of Arts in Novi Sad each year, and among them there are some with outstanding results both in our country and abroad. Bearing in mind the fact that the number of positions in orchestras and chamber orchestras in our country and the region is quite limited, a question arises whether the choice of pedagogical orientation is a personal choice, or, indeed, it goes in line with the dictate of reality – a reflection of one's socio-economic environment. The study is aimed at investigating personal aspirations of the students who choose performance study programmes at the Academy of Arts in Novi Sad, as well as the influence of relevant subjects (Instrument, Chamber Music, Accompaniment, Orchestra, Orchestral Section Notation and Instrument Teaching Methodology) in attaining competencies for a desired professional engagement.

KEY WORDS: music education, curriculum, performance, music pedagogy

